Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 34 (5025).
11 ФЕВРАЛЬ 1983 й.
ЖУМА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

10 февралда Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, Тошкент область касаба союзлари Совети ва СССР Давлат меҳнат комитети меҳнат илмий-тадқиқот институтининг Ўзбекистон филиали «КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорлари асосида социалистик мусобақанинг такомиллаштирилиши ҳамда ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомининг мустаҳкамланиши, меҳнат шароитининг яхшиланиши» мавзуида шаҳар илмий-амалий конференциясини ўтказдилар. Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг секретари Б. Ғ. Халилов доклад қилди.

Конференцияда Меҳнат илмий-тадқиқот институти Ўзбекистон филиалининг директори профессор А. Абдуғаниев, тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари касаба союзи область комитетининг секретари Е. Жучкова қўшимча доклад қилдилар.

Конференция қатнашчилари иш тажрибаларини ўртоқлашдилар, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини янада мустаҳкамлаш йўлларини белгиладилар.

ТРАНСПОРТЧИЛАР

Фахрли ном учун

● 2521-АВТОКОЛОННА ҲАЙДОВЧИЛАРИ УРТАСИДАГИ МУСОБАҚАДА ВЛАДИМИР ПРИХОДЬКО БРИГАДАСИ ПЕШҚАДАМЛИК ҚИЛМОҚДА,

● ПОЙТАХТ ЮБИЛЕЙИГАЧА БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ УЧ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ БАЖАРИШ — КОЛЛЕКТИВ ШИОРИДИР.

2521-автоколоннада Владимир Приходько бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг номи алоҳида ҳурмат-эътибор билан тилга олинади. Ушбу коллектив меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, транспорт жараёнини такомиллаштириш эвазига юксак меҳнат унумдорлигига эришмоқда.

Бригадирнинг ўзи — тажрибали, биринчи класслн ҳайдовчи саналади. Автоколонна маъмурияти Тошкент ГРЭСи қурилишининг механизацияла ш т ирилган ишлар бошқармаси объектларида ишлаш учун ҳайдовчилар звеносини комплектлаганда комсомол-ёшлар бригадасини тузишга ва бу бригадага Владимир Приходькони бошлиқ қилиб сайлашга қарор қилган эди.

Ҳа, маъмурият адашмаган эди. Ёш бошлиқ дастлабки кунларданоқ асосий эътиборини бригада меҳнат интизомини мустаҳкамлашга қаратди. Нега деганда, баъзи ҳайдовчилар ишга кечикиб келар, машиналарни заправка қилиш эса эрталаб амалга оширилар, объектга эса соат тўққиздан кейин етиб келишар эди. Бу нафақат юк ташиш план-топшириқлари бажарилиши балки Тошкент ГРЭСи қурилиши объектлари ишига ҳам халал берарди.

Бригада йиғилишида транспортдан фойдаланиш самарадорлигини ошириш тадбирлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинганида В. Приходьконинг ўзи таклиф киритган эди. Натижада, машиналар заправкаси иш куни тугагандан сўнг амалга ошириладиган, ҳайдовчилар объектларга эрталаб соат 8 да етиб келадиган бўлишди. Техника носозликлари сабабли иш куни тугамасдан паркка кетиб қолиш ҳоларига барҳам бериш мақсадида майда ремонт ишлари сменалар орасидаги вақтда бажариладиган бўлди.

Барча ҳайдовчилар бригада бошлиғининг хайрли кўрсатмасига амал қилиши туфайли юк ташиш ҳажмини анча оширишга муваффақ бўлишди. Тошкент ГРЭСи қурилиши механизациялаштир и лган ишлар бошқармасининг барча қурилиш майдонларида хизмат кўрсатиш сифати яхшиланди.

В. Приходько бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси пойтахтнинг бошқа қурилишлари — Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биноси, Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган монумент қурилишида ва бошқа объектларда ҳам ўзини кўрсатди. Барча участкаларда В. Приходько бригадаси аъло даражада меҳнат қилди.

Бригада коллективининг самарали меҳнати муносиб тақдирланди. Маҳаллий комитет қарори билан 1982 йилдаги иш якунларига кўра В. Приходько коллективга «Йилнинг энг яхши бригадаси» деган ном берилди. Ҳайдовчилар ўтган йилда бирорта ҳам меҳнат ва транспорт интизомини бузиш ҳолларига йўл қўйишмади.

Меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришиш мусобақасида бригаданинг А. Ҳакимов, А. Нурматов, Н. Зокиров, И. Мақсудов сингари ҳайдовчилари пешқадамлик қилишмоқда.

Комсомол-ёшлар коллективи 1983 йилда ҳам юксак социалистик мажбуриятлар олган. Ана шу мажбуриятнинг бандларидан бирида: «Тошкентнинг 2000 йиллиги номли бригада» номини олиш учун курашилсин», деган сўзлар ёзилган. Бригада ҳайдовчилари бу шонли санани ўн биринчи беш йилликнинг уч ярим йиллик планини бажариш билан кутиб олишга аҳд қилишган.

В. ТИТОВ,
2521-автоколонн а нинг катта инженери.

* * *

СУРАТДА: бригадир В. Приходько.

Автор фотоси.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ЗАФАРЛАРИМИЗ — ПОЙТАХТ ЮБИЛЕЙИГА

ИШЧИЛАР

ЎЗ КАСБИНИНГ УСТАЛАРИ

Тошкентнинг 2000 йиллиги шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақага қўшилган Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи социалистик мажбурият қабул қилди. Бу мажбуриятда юксак ташкилий интизом, ҳар бир меҳнаткашнинг, ҳар бир цех ва бутун коллективнинг меҳнат активлигини аниқ ташкил этиш, ишлаб чиқариш имкониятларидан янада тўлароқ фойдаланиш эвазига корхонанинг бир маромда ишлашини таъминлаш кўрсатиб ўтилган. Беш йилликнинг учинчи йили планини 29 декабргача бажариш, маҳсулотларнинг 1,3 процент ўсиш суръатини таъминлаш, меҳнат унумдорлигини 1,5 процент оширишга аҳд қилинди. Корхонанинг 40 процент маҳсулоти давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилади.

Социалистик мусобақага 26 та коммунистик меҳнат бригадаси, 2358 коммунистик меҳнат зарбдори қўшилган. Рационализатор л и к таклифларини тадбиқ этиш эвазига йилига 125 минг сўм иқтисодий фойда олиш мўлжалланмоқда.

Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига армуғон тариқасида шахсий беш йиллик топшириқларни бажариш ва ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йили меҳнат ҳисобини очишга аҳд қилган ишлаб чиқариш илғорлари қаторида бичиқчилардан Ф. Полтаева, Л. Халилова, П. Новосельцева ва бошқалар бор. Участка мастерлари К. Шарипова, Е. Баталова бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадалари коллективлари ҳам юксак мажбуриятлар қабул қилдилар.

Тошкентнинг 2000 йиллиги шарафига илғор меҳнатчилар, социалистик мусобақа ғолиблари корхонанинг Ҳурмат тахтасини безайдилар. Уларга «Ўз касбининг усталари» деган фахрли ном берилади.

ҚУРУВЧИЛАР

МЕҲНАТ БЕЛЛАШУВИ АВЖ ОЛМОҚДА

Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармаси 1-уйсозлик комбинатининг 31-қурилиш бошқармасида бригадалараро меҳнат беллашуви тобора авж олмоқда. Қурувчилар «Йиллик план — Тошкентнинг 2000 йиллигига» шиори остида меҳнат беллашувини қизитиб юбордилар. Бошқарманинг Тожимаҳамат Жалилов бошлиқ бригадаси карвонбошилик қиляпти. Коллектив январь ойида яхши старт олган эди. Бригаданинг 24 аъзосини ҳар бири ўхшаш касбларни пухта эгаллаб олганлиги, илғор иш усулларидан унумли фойдаланаётганли г и кўзланган марраларга эришишда қўл келяпти. Ҳозир қурувчилар Физкультура кўчасида 40 квартирали турар жой биносини графикдан ўзган ҳолда бунёд этмоқдалар.

Т. Жалилов бригадаси бошқармада биринчилар қатори москваликларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлади. Улар «Меҳнатга яраша шон-шараф!» ташаббуси изидан боришиб, ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар. Бунёдкорлар Тошкентнинг 2000 йиллигига қадар йиллик планни барча кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли адо этишга бел боғлашди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ IX ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА

ИМКОНИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИБ

● ВАКЦИНА ВА ЗАРДОБ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИНИНГ ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИГИ МУВАФФАҚИЯТЛИ РИВОЖЛАНМОҚДА. ● ФАҚАТ ЎТГАН ЙИЛНИНГ ЎЗИДА КОЛЛЕКТИВ 35 ТОННА ГЎШТ, 70 ТОННА КАРТОШКА, 250 ТОННА КАРАМ, ПИЁЗ, САБЗИ ОЛДИ. ● ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИДА ЯНГИ ЧОРВАЧИЛИК-ДЕҲҚОНЧИЛИК СОВХОЗИ БУНЁД ЭТИЛЯПТИ.

— Вакцина ва зардоб илмий-тадқиқот институти коллективи Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX Пленумининг «КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорлари асосида 1983—1985 йилларда республикада чорвачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорини қизғин маъқуллаб кутиб олдилар,— деди Тошкент вакцина ва зардоб илмий-тадқиқот институти директори Б. Вафоқулов.— Унда олдинга муҳим вазифа, — корхона ва ташкилотларда ёрдамчи хўжаликлар ташкил этиш бўйича ишларни кучайтириш, уларда чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун мавжуд резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланиш вазифаси қўйилди.

Пойтахт областининг Паркент районида институт коллективи чорвачилик питомниги базасида деҳқончилик-чорвачилик хўжалиги ташкил этди. Ҳозир бу хўжалик суғориладиган ва суғорилмайдиганларини қўшиб ҳисоблаганда 300 гектар майдонга эга. Бу ерда юзлаб отлар, сигирлар, бузоқлар ва қўйлар, 10 минг қуён боқилмоқда. Бундан ташқари сабзавот, картошка етиштириляпти.

Институт ёрдамчи хўжалиги фақат умумий овқатланиш учун чорвачилик ва деҳқончилик маҳсулотлари етказиб берадиган муҳим манбагина эмас. Фақат ўтган йилнинг ўзида умумий овқатланиш ва муассаса ходимлари оилаларининг эҳтиёжи учун 35 тонна гўшт, 70 тонна картошка, 105 тонна пиёз, 128 тонна карам, 28 тонна сабзи, 147 тонна полиз маҳсулотлари реализация қилинди. Коллективни сут маҳсулотлари билан таъминлаш бошланди.

Ҳозир институтда ўн биринчи беш йилликнинг энг йирик тадбири амалга ошириляпти. Қашқадарё областининг Чироқчи ва Кўкдала районларида ерлар ажратиб бериляпти. Бу ерда 3 минг гектар майдонда мустақил чорвачилик-деҳқончилик хўжалиги ташкил этилади. Шу йилнинг охирида 120 бош йирик шохли қорамол, 1200 қўй, 200 от сотиб олинади. У ерда 200 та чўчқа, мингта қуён, 500 товуқ боқилади.

Чимкент области хўжаликларида қорамолнинг йирик туркуми сотиб олинди. Улар Қашқадарёга юбориладн.

Энг муҳими, хўжалик комплекс ривожлантирилади. У ерда чорвачилик эҳтиёжи учун ишлатиладиган буғдой, арпа, беда ва йўнғичка экилади. Бу вақти келиб мавжуд чорва молларни марказлашган усулда озуқа билан таъминлашдан воз кечиш имконини беради. Зарур техника сотиб олинаяпти.

Талайгина майдон картошка, сабзавот, карам, лавлаги ҳамда полиз маҳсулотлари экиш учун ажратилади.

— Ҳозир бу йилнинг ўзида коллективга 94 тонна гўшт етказиб бериш вазифаси қўйиляпти, —дейди Б. Вафоқулов. — Бундан ташқари ҳар бир ходимга 100—120 килограммдан картошка ва сабзавот сотилади.

КИТОБСЕВАРЛАР

ТАДБИРЛАР ҚИЗҒИН ЎТАДИ

Китобсеварлар жамиятининг Тошкент шаҳар ташкилотлари активининг бўлиб ўтган йиғилишида китобсеварлар жамиятининг 1982 йилда амалга оширган ишлари якунлари муҳокама қилинди ва бу йилги мўлжалланган социалистик мажбурият қабул қилинди. Йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорлари асосида ва Тошкентнинг 2000 йиллик тўйини муносиб кутиб олиш юзасидан бажарилиши лозим бўлган асосий вазифалар ҳақида гапирдилар.

Китоб пропагандасининг энг муҳим тадбирларидан бири лекция ишларидир. Ўтган йили бошланғич ташкилотларда меҳнаткашларни коммунистик меҳнат руҳида тарбиялашга бағишлаб 1830 лекция ўқилди. Ҳозирги пайтда Тошкентда 75 та китоб ҳаваскорлари клуби ишлаб турибди. Уларда китобхонларнинг 500 дан зиёд конференцияси ўтказилди.

Шаҳар китобсеварлар жамияти пойтахтнинг катта тўйига атаб ишлаб чиққан турли тадбирлар режаси тасдиқланди.

ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Ленин райони корхоналари, муассасалари, ташкилотлари, ўқув юртлари, ҳуқуқни муҳофаза этиш ва турар жой органларининг меҳнат коллективлари вакилларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш ва жамиятга зид кўринишларга қарши курашни кучайтириш вазифаларини муҳокама қилдилар.

Тўпланганлар ҳузурида район партия комитетининг иккинчи секретари Ҳ. Муҳутдинов доклад қилди.

Йиғилишда сўзга чиққан Ўрта Осиё темир йўли Тошкент бўлими бошлиғининг ўринбосари, микрорайон Совети раиси З. Олимжонов, Тошкент транспорт инженерлари институти профилактика Советининг раиси А. Зокиров, район Совети ижроия комитети ички ишлар бўлимининг бошлиғи Н. Мельников ва бошқалар район меҳнат коллективларида, турар жойларда ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, жамиятга зид ҳар қандай кўринишларга, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузишларга қарши кураш борасида олиб борилаётган ишлар ҳақида гапирдилар.

Йиғилиш қатнашчилари районнинг барча меҳнаткашларига қарата мурожаат қабул қилдилар. Унда социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлаш зарурлиги таъкидланди, тартиб бузишларига қарши курашни кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Йиғилиш ишида Тошкент шаҳар партия комитети бюросининг аъзоси, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи И. Сатторов иштирок этди.

РЕЖАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Уруш ветеранлари Совет комитети Тошкент секциясида ташкилий комиссиянинг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда бу йил секция олдида турган муҳим вазифалар ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари пропагандасини янада яхшилаш масалалари муҳокама қилинди. Ишлаб чиқариш корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва муассасаларда ёшларни Ватанга садоқат руҳида тарбиялаш бўйича амалга оширилаётган тадбирларда актив қатнашиш режалари белгилаб олинди.

Шу куни олий ўқув юртлари уруш ветеранлари советлари раисларининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда олий ва ўрта махсус таълим ўқув юртларида ҳарбий-ватанпарварлик ишларини янада жонлантириш ҳамда студент ва ўқувчиларга ҳарбий касб сирларини ўргатишда ватан уруши қатнашчиларининг ролини ошириш тадбирлари белгилаб олинди.

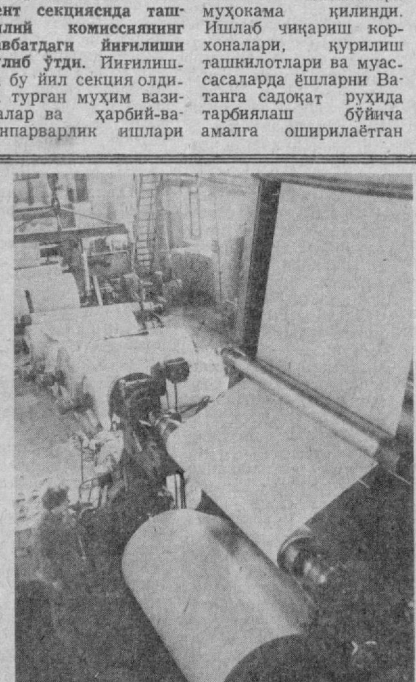

ФОТОАХБОРОТ

Пойтахтимиздаги қоғоз фабрикаси ўтган йили ўзининг ярим асрлик юбилейини нишонлаган эди. Шаҳримиздаги бу йирик, замонавий корхона ҳар йили 26 тонна қоғоз ва 7 тонна картон ишлаб чиқармоқда.

СУРАТЛАРДА: (чапда) юксак сифатли қоғоз ишлаб чиқариш цехининг участкаларидан бирида; (ўнгда) фабрикада ишлаб чиқарилган қоғозлардан тайёрланган буюмлар. Бу қоғозлардан ҳар йили 4 миллион сўмликдан иборат 12 хил буюм ишлаб чиқарилади.

Р. Нуриддинов фотоси, ЎзТАГ.

тонгги газеталарда

● 9 февраль куни СССР Министрлар Советининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1982 йилги Давлат планининг ҳамда СССР Давлат бюджетининг, шунингдек 1983 йил январь ойи планининг бажарилиш якунлари кўриб чиқилди. Шу масалалар юзасидан СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси Н. К. Байбаков ва СССР молия министри В. Ф. Гарбузов доклад қилдилар.

Мажлис охирида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов нутқ сўзлади.

● Журналистларнинг Бутуниттифоқ семинарида КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумининг қарорлари асосида меҳнаткашларни ҳуқуқий тарбиялаш масалаларини матбуот радио ва телевидениеда ёритиш тажрибалари якунланди. Семинар 10 февралда Москвада ўз ишини тугатди.

Амалдаги интернационализм

ВЕНГРИЯ — ДОИМИЙ БУЮРТМАЧИ

БУГУН

Тошкентдаги амалий санъат экспериментал ижодий комбинати коллективи Венгрия Халқ Республикасига ўзбек керамика буюмларининг навбатдаги катта туркумини юборди. Бу маҳсулотлар пиёла, коса, лаган, чойнаклардан иборат. Буюртмачи адресига жўнатилган керамика идишлари минг донадан ортиқ.

Бу корхона ишлаб чиқараётган маҳсулотларга Венгрияда чиндан ҳам катта қизиқиш уйғонмоқда. Ўтган йили Венгрия савдо ташкилотлари шу корхонадан 10 минг дона буюм сотиб олган эдилар. Бу йил учун тузилган ўзаро шартномага биноан Будапештга жўнатиладиган маҳсулотларнинг умумий сони 12 мингтадан ошиши кутилмоқда.

Бундан ташқари корхона маҳсулотлари мамлакатимиз н и н г Москва, Ленинград, Киев, Свердловск шаҳарларига, Болтиқ бўйи республикаларида ҳам сотилмоқда. Корхона бу шаҳарлар учун шу йили 45 минг дона керамика буюмларини тайёрлаб жўнатиш ниятида.

ДЎСТЛИК ЖАМИЯТИГА

БУГУН

Ўзбекистон ҳаваскор рассом болаларининг асарларидан иборат махсус кўргазма Римдаги «Италия—СССР» дўстлик жамияти адресига юборилди. Бу кўргазмадан 25 та болалар асари ўрин олди.

Унинг муаллифлари Тошкентдаги тўқимачилар маданият саройи намунали болалар тасвирий санъат студияси ва агрегат заводининг тасвирий санъат студияси қатнашчиларидир.

Ўзбек ҳаваскор рассом болаларининг асарлари илгари кўпгина халқаро кўрик ва фестивалларда намойиш этилган. Ҳиндистон, Чехословакия, Болгария, Венгрия, ГДР, ГФР ва бошқа мамлакатларнинг меҳнаткашлари тошкентлик мактаб ўқувчиларининг асарлари билан қизиқиб танишганлар.

УЗОҚ ШАРҚҚА САФАР

Тўхтасин Жалилов номли давлат халқ чолғу асбоблари оркестри Узоқ Шарқ бўйлаб гастроль сафарига жўнаб кетди. Бу коллективнинг она-Ватан бўйлаб шу йил қилган дастлабки сафаридир.

Оркестр Украинада, Қримда, Кавказда, Сибирда сафар ўтказиб «Киев баҳори» деган Бутуниттифоқ музикали фестивалида қатнашди. Ижодий коллективнинг навбатдаги сафари Узоқ Шарқ шаҳарлари бўйлаб ўтади.

Оркестр Благовешченск, Магадан, Якутск, Владивосток, Хабаровск меҳнаткашларини ўзбек халқининг санъати билан таништиради. Концерт программасига Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига бағишланган асарлар киритилган. Оркестр билан бирга республикада хизмат кўрсатган артистлар Баҳром Мавлонов ва Владимир Крюков, ўзбек Давлат филармониясининг солистлари Матназар Худойназаров ва Софья Тен ҳам маҳоратларини намойиш этадилар.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

ТИНЧЛИК ВА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ ЙЎЛИДА

Уруш ва тинчлик масаласи ҳозир инсоният ва цивилизация тақдири масаласидир, миллионларнинг ҳаёт-мамоти масаласидир Шу боисдан бугун урушнинг олдини олиш, тинчлик учун кураш масаласига бефарқ қараш асло мумкин эмас!

Кейинги 50 аср мобайнида халқлар 14500 та катта-кичик урушларни бошдан кечиришди. Бу қонли урушлар тахминан 3640 миллион киши ҳаётини олиб кетди. XX асрнинг биринчи ярмида бўлиб ўтган биринчи ва иккинчи жаҳон урушлари 70 миллион кишининг ёстиғини қуритди. Урушлар келтирган моддий ва маънавий зарарлар ҳисобсиздир.

Улуғ Октябрь туфайли туғилган ва ўз фаолиятини Сулҳ ҳақидаги декрет билан бошлаган Советлар ҳокимиятигина империализмнинг уруш сиёсатига қарши шиддатли курашни бошлаб берди. Урушларни инсоният ҳаётидан умуман йўқ қилиб юбориш масаласини ҳам кун тартибига биринчи бўлиб Октябрь Ватани — Советлар мамлакати қўйди!

Халқаро империализмнинг айби билан жаҳондаги вазият анча мураккаблашаётган ҳозирги кунларда ҳам Совет Иттифоқи уруш ва агрессия кучларининг ядровий тўқнашувлар чиқариш, милитаризмни авж олдириш, халқаро аҳволни кескинлаштириш сиёсатига қарши ўзининг уруш хавфининг олдини олиш, келажак авлод учун зарур бўлган тинчликни сақлаб қолиш ва урушга тайёргарлик кўриш борасидаги ҳар қандай ҳаракатни кескин фош қилиш сиёсатини қарши қўймоқда.

XX асрнинг 80-йилларида агрессив доиралар, биринчи галда АҚШ империализми халқлар тинчлиги ва хавфсизлигига қарши ўз хуружларини ўта авж олдириб юборди, инсониятга қарши янги-янги қирғин қуроллари ишлаб чиқармоқда. Ҳозир жаҳон мамлакатларининг йиллик ҳарбий харажатлари 650 миллиард долларни ташкил қилмоқда. Масалан, 1982 йилдаги ҳарбий сарфлар АҚШда 263 миллиард долларга, Ғарбий Германияда 44 миллиард маркага, Англияда 14 миллиард фунт стерлингга, Японияда 2,6 триллион иенга тенг бўлди.

Империализмнинг айби билан қуролланиш пойгасига ривожланаётган мамлакатлар ҳам кенг жалб қилинмоқда. Улар молиявий имкониятлари чекланганлигига қарамай, анчагина пулларини ҳарбий анжомлар сотиб олишга сарфлашга мажбур бўлмоқдалар.

Табиийки, бу аҳвол халқаро вазиятни кескинлаштириб, ядровий тўқнашув хавфини кучайтирмоқда. Шунинг учун Совет Иттифоқи тезроқ ядровий қуролсизланишни амалга оширишни, қурол-яроғларни чеклашни мўлжалловчи қатор таклифлар билан чиқди. Тинчликни мустаҳкамлашга, халқаро ҳаётни соғломлаштиришга қаратилган ушбу таклифлар ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленумида сўзлаган нутқида, СССРнинг 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда қилган докладида, унинг «Правда» газетаси мухбирининг ҳамда америкалик сиёсий обзорчи Ж. Кингсбери — Смитнинг саволларига берган жавобларида, шунингдек Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Сиёсий Декларациясида маълум қилинди. Умуман, Совет Иттифоқи 1945 йилдан сўнг 110 марта халқаро аҳволни яхшилашга қаратилган ташаббуслар билан чиқди.

Қуролланишга тезроқ чек қўйиш ва ядровий қуролсизланишни кечиктирмай амалга ошириш лозим! Инсониятнинг энг олий талаби ана шу. Халқларга янги қирғин қуроллари ва ракета системалари эмас, балки мустаҳкам тинчлик ва даҳлсиз хавфсизлик керак! **Талъат СОЛИЕВ.**

Хатларга мутасадди раҳбарлар жавоби

«Тошкент оқшоми»га

- Турар жой олишда кимлар имтиёзга эга?
- Сувдан қуруқ чиқмоқчи бўлганлар
- Ишдан бўшатилган ходимга қанча ҳақ тўланади?
- Меҳмонни ранжитган мезбон.

Турар жой ва унинг қоидалари

ПЕНСИОНЕРГА УЙ БЕРИЛАДИМИ?

Мен йигирма йил бир корхонада ишлаб, шу ердан пенсияга чиқдим. Бола-чақам билан бир ҳовлида турамиз. Кенжа ўғлимни уйлантиргандан сўнг ҳовлимиз — уйимиз торлик қилиб қолди. Айтингчи, пенсиядагилар ҳам турар жой олиш учун ҳақлимилар? Квартира олиш учун қаерга навбатга туриш мумкин? Унинг қонун-қоидалари қандай?

К. ОБИДЖОНОВ,
пенсионер, Собир Раҳимов району.

А. ҒОФУРОВ,
Собир Раҳимов район Советн ижроия комитети қошидаги турар жойни тақсимлаш ва навбатга олиш бўлими бошлиғи.

— Мамлакатимиз аҳолисининг кўпчилиги давлат фондидаги уйларда истиқомат қиладилар. Маълумки, бундай уйларнинг ижара ҳақи жуда арзон. Бу албатта социалистик жамиятимизнинг яна бир афзаллиги самарасидир. Лекин уй-жой қурилиши кенг миқёсда олиб борилаётган бўлса-да, турар жой масаласи ҳамон муҳим проблемалардан бири бўлиб қоляпти. Шунинг учун ҳам квартираларни тўғри, одилона, белгиланган тартиб-қоидаларга биноан тақсимлаш катта аҳамиятга эга. Давлат фондидан уй-жой тақсимлаб бериш Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг 1973 йил 14 августидаги 345-номерли қарорига биноан турар жойини яхшиламоқчи бўлганларга ўзи меҳнат қилаётган корхона, муассаса ва ташкилотлар томонидан амалга оширилади.

Пенсияга чиққан кишилар эса турар жой шароитини яхшиламоқчи бўлсалар ўзлари меҳнат қилган корхонага мурожаат қилишлари мумкин. Бундай кишилар мазкур корхона, ташкилот ва муассаса томонидан турар жой билан таъминланадилар. Доимий ишга келган пенсионерлар эса ижрокомларнинг социал таъминот бўлимларида ҳисобга олинадилар ва умумий асосларга кўра турар жой билан таъминланадилар. Демак, сиз ҳам собиқ ишхонангизга мурожаат этишингиз мумкин.

РЕДАКЦИЯДАН: Худди шунингдек, редакциямизга турар жой олишда кимлар қандай имтиёзларга эга эканликлари тўғрисидаги мактублар ҳам келган. Турар жой олиш масаласида Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари ҳамда Шуҳрат ордени ҳамма босқичининг кавалерлари, «Қаҳрамон она» фахрий унвонига сазовор бўлган аёллар, шунингдек сил касаллигининг юқумли формаси билан оғриган шахслар, уруш инвалидлари ва бошқа шунга ўхшаган шахслар ижрокомларда рўйхатга олинадилар ва турар жой билан таъминланадилар.

ПУЛ КИМНИКИ БЎЛИШИ КЕРАК?

Мен Тошкент тўқимачилик комбинатида уч йил ишлаб Самарқанд областига қайтдим. Мен тегишли ҳисоб-китоб пулини, шунингдек, сўнгги иш ойи ҳақини ололмадим. Ана шу пулларни ўз адресимга жўнатишлари учун махсус бланка тўлдириб бергандим. Аммо ўша пулларни ололмадим. Мен уни бориб талаб қилсам бўладими? Агар ҳисоб-китоб пули бўйича низо туғилиб қолса маъмурият ҳақ бўладими?

М. БОЗОРОВА.

А. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг штатсиз консультанти.

— М. Бозорова ўз мактубида жуда ўринли, айни пайтда керакли масалани кўтарган. Амалдаги меҳнат қонунига биноан ишдан бўшаётган ишчи ёки хизматчига тегиши лозим бўлган иш ҳақи, ишдан бўшатиш нафақаси, фойдаланилмаган отпуска учун компенсациялари ва бошқа пулларни тўлаш ишдан бўшатиш куни, яъни охирги иш куни амалга оширилади. Агар ходим ишдан бўшатиладиган куни, ишламаётган бўлса, тегишли пул ишдан бўшатилган ходим ҳисоблашишни талаб қилган куни тўланади. Ходимга тегишли ҳақнинг миқдори юзасидан низо чиққан тақдирда, маъмурият ходимга шак-шубҳасиз тегиши лозим бўлган пулни, юқорида кўрсатилган муддатда тўлаши шарт.

Ишдан бўшатилган ходимга тегиши лозим бўлган пул (унинг миқдори устида низо чиқмагандан) маъмурият айби билан белгиланган муддатларда тўланмаган тақдирда корхона ёки муассаса ходимга унинг ҳақиқатан ҳисоб-китоб қилинган кунгача ўтган бутун вақт учун иш ҳақи тўлаши шарт. Ишдан бўшатилган ходимга тегадиган пул миқдори тўғрисида низо чиққанда маъмурият кечиктирилган вақт учун иш ҳақини бу низо ходим фойдасига ҳал бўлган тақдирдагина тўлаши шарт. Низо ходимнинг фойдасига фақат қисман ҳал қилинса, кечиктирилган вақт учун тўланадиган ҳақнинг миқдори шу низони ҳал қилган ташкилот томонидан белгиланади. Агар ишдан бўшатилган ходим узил-кесил ҳисоблашиб, ҳақни олгунгача бошқа ишга кирган бўлса, у ҳолда кечиктирилган вақт учун бериладиган сумма ҳисоб-китоб кечиктирилган вақт ичида янги иш жойидан оладиган маоши миқдорида камайтирилади.

Ходимнинг ишдан бўшаб, бошқа жойга кўчиб кетиши иш ҳақини қонунда кўрсатилган муддатда ҳисоб-китоб қилиниб тўламасликка (ходимни янги турар жойи маълум бўлса) сабаб бўла олмайди.

Биз Юнусободдаги Б—1 микрорайонида жойлашган 23-уйда истиқомат қиламиз. Уйимиз замонавий архитектура талабларига мос қилиб қурилган бўлишига қарамасдан бу ердаги баъзи бир камчиликлар бизни анчадан бери ташвишга солиб келмоқда. Биз яшаётган уй атрофи кўп вақтдан бери тозаланмайди. Истиқоматчилар чиқариб ташланган чиқиндилар билан ҳеч кимнинг иши йўқ. Чиқинди ташийдиган машиналар умуман келмайди. Болаларга мўлжалланган майдончалар аҳволига қараб бўлмайди. Биз бу ҳақда бир неча марта тегишли ташкилотларга, жумладан 38-ЖЭКка мурожаат қилдик, аммо фойдаси бўлмади.

М. ВАСИЛЬЕВА ва бошқалар.

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Ж. ЖОНИБЕКОВ,
Киров район Совети ижроия комитетининг раиси.

— Истиқоматчиларнинг шикояти ўринли. Юнусобод массивига хизмат кўрсатадиган махсус автомашиналар ишини текширганимизда шу нарса аён бўлди. Дарҳақиқат, баъзи ҳайдовчилар ўз ишига масъулиятсизлик билан қараган. Натижада айрим уйлар атрофида чиқиндиларнинг уюлиб қолиш ҳоллари содир бўлган. Истиқоматчиларнинг мактуби «Автодормехб а з а»нинг Юнусобод массивига хизмат кўрсатадиган машиналари ҳайдовчиларининг кенгайтирилган мажлисида муҳокама қилинди ҳамда вужудга келган камчиликларни бартараф қилиш чора-тадбирлари белгилаб олинди.

Айни пайтда 23-уй атрофи ободонлаштирилиб, у ердаги барча чиқиндилар олиб ташланди. Мазкур массивдаги чиқиндиларни мунтазам олиб кетиш учун махсус автомашина ажратилди. Шунингдек, машиналарнинг иккинчи сменада ишлаши ҳам йўлга қўйилди.

Уй атрофидаги болалар ўйнайдиган майдончалар ҳам қайта таъмир қилиниб, жиҳозланди.

Уй атрофи озодалиги, санитария ҳолати айни пайтда «Автодормехбаза» тузган комиссия томонидан назорат қилиб борилмоқда.

Бадиий буюмлар фабрикасининг попоп цехида кўплаб пешқадамлар, тажрибали ишчилар меҳнат қилади. Цех ишчилари пойтахтимизнинг 2000 йиллик юбилейини муносиб туҳфалар билан кутиб олишга сўз беришган.

СУРАТДА: юбилей шарафига ташкил қилинган социалистик мусобақа ғолиблари (чапдан-ўнгга) Октябрь район Совети депутати Н. Фозилова билан М. Муҳамедова. Бу илғорлар смена топшириқларини мунтазам 120 процентдан ошириб бажаришмоқда.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

ВОРИСЛИК ҲУҚУҚИ ҲАҚИДА

Онамиз 1978 йили давлат омонат кассасига 400 сўм пул қўйган эдилар. Орадан беш ой ўтгач онамиз вафот этдилар. Биз шу пулнинг 200 сўмини дафн маросимларига олдик. Қолган 200 сўмини ҳанузгача ололмадик. Халқлар дўстлиги проспектидаги 5-уйга жойлашган нотариал конторага мурожаат этдик. Лекин фойдаси бўлмади. Ҳалигача пулни ололмай сарсонмиз...

Т. БЎРИЕВ.

Х. ХОЛМАТОВА,
Тошкент шаҳар Давлат нотариал конторасининг бош нотариуси.

— Ўзбекистон ССР давлат нотариати тўғрисидаги қонуннинг 52-моддаси ҳамда Ўзбекистон ССР гражданлик кодексининг 51-моддасига биноан, эгасининг вафотидан сўнг, унинг мулкка бўлган эгалик ҳуқуқи унинг қонуний ворисларига ўтади. Биринчи навбатдаги қонуний ворислар жумласига вафот этган мулк эгасининг (мерос қолдирувчининг) ота-онаси, ҳамма болалари ҳамда унинг эри ёки хотини бўлиб ҳисобланадилар.

Мерос мулк составида турар ҳовли-жойлари, давлат омонат кассаларида сақланган ҳамма пул маблағлари, автомобиль ва транспорт воситалари ва бошқа турдаги мол-мулклари, уй жиҳозлари бўлиши мумкин.

Қонун бўйича ворислар ҳуқуқини расмийлаштириш ва уларга бу ҳақда гувоҳнома бериш вазифаси давлат нотариати органларига юклатилган.

Мерос қолдирувчининг сўнгги доимий яшаган жойи мероснинг очилиш жойи деб белгиланади ва ўша территориядаги давлат нотариал конторасн орқали тегишли ворислик гувоҳномасини олиш мумкин бўлади.

Қонун бўйича ворислик ҳуқуқи тўғрисида гувоҳнома бериш вақтида давлат нотариуси меросни олиш учун мурожаат қилган шахсни мерос қолдирган шахс билан бўлган қариндош уруғлик ҳолатларини ва бошқа муносабатларни текширади. Бу ҳолатларни тасдиқлаш учун ворислардан тегишли ҳужжатлар (ЗАГС органларидан берилган туғилиш гувоҳномаларини) талаб қилинади, шундай гувоҳномалари бўлмаган ворисларнинг ота-болалик фактларини суд орқали тасдиқлаш мумкин.

Давлатимиз бу борада ворисларга катта имтиёзлар бергани ҳолда СССР Молия министрлигининг 1979 йил 28 декабрдаги инструкцияни III-қисмига кўра ворислик гувоҳномаси ҳовли-жойларга, давлат кассаларидаги қолган пулларга берилганда давлат пошлинаси ундиришдан ворислар озод қилинади.

Давлат нотариати томонидан берилган ворислик гувоҳномасига асосан давлат омонат кассаларида омонатчининг номида сақланган пул маблағлари қўшилган ҳолда тўлиқлигича ворисларга қайтарилади.

Юзаки жавоб изидан

ИМЗО ОСТИДАГИ СОХТАЛИКЛАР

Ҳанузгача айрим раҳбарлар газеталарнинг танқидий материалларига юзаки муносабатда бўлишади. Улар масаланинг моҳиятига чуқур назар ташлаш, ўзи ва коллектив учун хулосалар чиқариш, бепарволик қилинса, курашилмаса ёмон оқибатларга олиб келадиган нуқсонларни бартараф этиш юзасидан бош қотиришни ўзларига эп кўрмаяптилар.. Бундай раҳбарлар учун энг муҳими ўзини оппоқ қилиб кўрсатишдир.

...«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг 19 январь сонида Улуғ Ватан уруши ветерани М. Стародубцевнинг «Ташвиш келтирган телевизор» сарлавҳали мактуби эълон қилиниб, унда Михаил Васильевич Фрунзе савдо марказида (26 декабрда) «Радуга» рангли телевизорини харид қилгани, аммо стабилизатор сотишмаганини ачиниш билан баён этганди. У магазинга қайта-қайта борганига қарамай зарур стабилизаторни ололмаган. Бўлим сотувчиси стабилизатор келса олиб қўймоқчи бўлиб эвазига телевизор нархидан 10 сўм ортиқча пул олмоқчи бўлган. Аммо кекса коммунист сотувчининг бундай кимм ат «саховатидан» бош тортган. Натижада сотувчи уни «хасис чол» деб атаб, эсда тутиб қолган. Фрунзе савдо маркази директори М. Солиҳов, бу шикоятга бироз норозилик билан эътибор берди ва шахсан ўзи уруш қатнашчиси Стародубцевга стабилизатор сотиш ҳақида кўрсатма берди. Хўш, гап ўзи нима ҳақда?

Савдо ташкилотининг махсус белгили қоғозига ёзиб юборилган жавоб сўз савдо коллективи ҳеч нуқсонсиз ишлаётган экан-да деган тасаввур туғдиради. Эҳтимол, директорнинг ўзи ҳам буни ўйлаб тушуниб етган бўлса керак, редакцияга яна бир бошқа жавоб йўллади: «Газета материали коллективнинг умумий йиғилишида муҳокама этилди. Радиотоварлар секцияси мудирига сотувчилар иши юзасидан назорат йўқлиги, секция сотувчиларига эса харидорларга нисбатан масъулиятсизлик билан муносабатда бўлинаётганлиги кўрсатилди. Секция сотувчилари харидорларга, айниқса уруш инвалидлари ва қатнашчиларига эътибор билан хизмат кўрсатишлари лозимлиги айтилиб, «огоҳлантирилди». Бу жавобга ҳам Стародубцевга стабилизатор сотилганлиги илова қилинган...

Аммо гап фақат стабилизаторнинг ўзидагина эмас. Келинг, масаланинг маънавий жиҳатига эътибор берайлик. Хўш нега, стабилизатор сотиб олганига қарамай Стародубцев шу билан кифояланмасдан ўз шикоятларини «тўхтатмади», нега редакцияга телефон қилиб «Илтимос, шикоятни эълон қилманг» демади? Негаки, кекса коммунист қалби сотувчиларнинг бундай ножўя ҳатти-ҳаракатлари билан умуман муроса қилаолмасди.

Аммо М. Солиҳовнинг жавобида бу ҳақда лом-лим дейилмаган... Магазин директори стабилизатор эвазига уруш қатнашчисидан «чойчақа» ундирмоқчи бўлган сотувчининг исм-фамилиясини маълум қилиши лозим эди. Давлат савдо ташкилотида ишлаб туриб савдо қоидасини қўпол равишда бузаётган сотувчининг жазосиз қолишига йўл қўйиб бўладими?

Шунга ўхшаш яна бир мисол. Фарҳод кўчасидаги ярмаркада жойлашган хўжалик ҳисобидаги 14-«Автотурист» магазини ходимлари ҳам Улуғ Ватан уруши қатнашчиси истеъфодаги полковник Николай Иванович Кострикинни ҳақоратлашди, яна бунинг устига унинг шак-шубҳасиз соф виждони ва ор-номусини ҳам шубҳа остига қўйишди.

Воқеа шундай бўлганди. Ўтган йилнинг апрель ойида Кострикин худди шу магазинда шина олиш учун 144-бўлиб, навбатга ёзилди. Сентябрь ойида навбатга турганлар рўйхатини кўраётиб эса ўз фамилиясини топа олмади ва 144-номерда бошқа одам фамилияси ёзилганини кўрди. «Қандай қилиб бундай бўлди? — ҳайрон қолди Николай Иванович, — ахир автомобилимнинг паспортига ҳам сотувчилар ўшанда шу номерни ёзиб қўйишганди-ку?» У «Автотурист» ходимлари билан масалани ойдинлаштиришга ҳаракат қилди. Аммо улар уни ҳужжатни сохталаштиришда айбдорга чиқариб қўйишди. Тартиб номерини паспортига ўзи ёзиб олган, бунинг учун ҳатто судлаш керак ҳам дейишди...

«Шундан буён ҳеч ўзимга келолмайман, дейди Николай Иванович редакциямизга ёзган ўз хатида. — Наҳотки, мен ўзимга нисбатан ана шундай ҳақоратли муносабатга лойиқ иш қилган бўлсам? Ахир, қирқ йилдан кўпроқ масъул партия ва сиёсий ишларда бўлдим, ўн бешта ҳукумат мукофотларини олганман».

Н. И. Кострикиннинг хати газетамизда босилиб чиқди. Магазин директори О. Юнусовдан ушбу материал юзасидан олинган жавобда коллектив зиммасидаги айб тўла ва бутунлай тан олинган. О. Юнусовнинг маълум қилишича, мақола автомобилларни қабул қилиш ва реализацияси билан шуғулланувчи магазин ходимлари ўртасида муҳокама этилган ва улар қатъий огоҳлантирилган.

Хўш, улар кимлар? Нега совет савдоси қоидаларини менсимаётган кишиларга саховат кўрсатилиб, кимлиги сир тутиляпти? Нега уларнинг ўз хизмат вазифаларига нисбатан манманлик муносабатлари виждон, жамоатчилик судига тавсия этилмаяпти? Аммо улар соф виждонли кишини суд билан қўрқитишдан уялишни ўзларига эп кўрмаяптилар.

«Химчистка» фабрикаси директори В. Скрипка ҳам газетада эълон қилинган танқидий материалларга юзаки жавоблар йўллаш билан кифояланаяпти. У ҳатто имзо қўяётган хатларни ўқиб ўтиришни ҳам лозим кўрмаяпти. Бунга шубҳа қилмаса ҳам бўлади. Унинг редакцияга юборган ярим саҳифалик хатидан сатирик рубрикага мос келадиган бир қанча мантиқсиз «бир қайнови ичида гаплар» топиш мумкин. Бу хатда ҳам конкрет айбдорларнинг кимлиги номаълум бўлиб қолган. «Оқшом» саҳифаларида Т. Қўчқоров «Химчистка»га топширган мўйнали буюм йўқолганлиги хабар қилинганди. Ушбу танқидий материал юзасидан В. Скрипка йўллаган жавобни бир оз таҳрир қилганимизда қуйидагилар маълум бўлади: «Айбдор ҳисобидан йўқолган буюм сотиб олиниб, Т. Қўчқоровга топширилди... 24 январдаги буйруққа биноан дастлабки танлаш бўйича мастерга маъмурий жазо берилди».

Хўш, маъмурий жазо кимга берилган, мўйнали буюм кимнинг айби билан йўқолган?

Айрим раҳбарлар гўё «сувдан қуруқ чиқишга» интилишяпти. Мана бир мисол. Ўтган йилнинг куз ойида Улуғ Ватан уруши қатнашчиси С. Шафигулин редакциямизга хат ёзиб, «Протезист» республика саноат бирлашмасига унинг ортопедик пойафзал учун берган буюртмаси икки йилга яқин вақт мобайнида бажарилмаганлиги, сансалорликнинг ниҳояси кўринмаётганлиги, бунинг учун айбдорлардан бири катта мастер В. Терешченко эканлигини маълум қилган эди.

Биз ушбу мактуб юзасидан фикр алмашиш учун редакцияга бирлашма бош инженери В. Галеевни таклиф этдик. Лекин у бош директор Р. Мосесов буйруғининг нусхаси билан келди. Қатъий буйруққа асосан: Шафигулин буюртмаси бажарилиши юзасидан назорат олиб бормаганлиги ва ўз вазифасини бажармаганлиги учун врач М. Эшонов ва техник К. Политаевага виговор, пойафзал участкаси катта мастери В. Терешченкога буюрмачига нисбатан қўполлик билан муомалада бўлганлиги учун, инженер-диспетчер М. Мешковага эса назоратни сусайтириб юборганлиги учун виговор берилган, деб ёзилган эди шу буйруқ нусхасида.

Аммо ушбу буйруққа илова қилинган каттагина тушунтириш изоҳида директорнинг ишга халақит бераётган қандайдир «объектив» сабабларни рўкач қилиш билан ўзини ва коллективни оқлашга уринаётганлиги шундайгина кўриниб турибди. Табиийки, «Протезист» бирлашмасида ишга бундай муносабатда бўлиш туфайли аҳвол ўзгариб қолгани йўқ.

Хусусан Ф. Гайфулинанинг хати бунга гувоҳлик беради. Бу аёлга ҳам махсус ортопедик протез зарур эди. Оғир операциядан чиққан бемор шаҳарнинг у бурчагидан бу бурчагига, заводга бир неча марта қатнади. Аммо ҳар гал омбор мудири Л. Сердюкова ҳиссизларча бепарволик билан «Сизнинг размерингиз йўқ», деб жавоб беради. Шунда Ф. Гайфулина РСФСР социал таъминот министрлигининг Подмосковьеда жойлашган эксперименталь заводига ёзма равишда мурожаат қилди, у ерда протезни жуда тез тайёрлаб беришди. Аммо завод протезни «Протезист» бирлашмаси адресига юборди. Бу ерда уни Л. Сердюкова олди.

«Москвадаги заводдан, — деб ёзади Гайфулина, — менга келган хат нусхасида протез Тошкентдаги бирлашмага юборилганлиги маълум қилинган. Протезимни эҳтимол олишгандир деб 26 декабрда бирлашмага бордим. Менга ҳали олганимиз йўқ, деб жавоб беришди. 28 декабрда ҳам бу ерга бориб ана шу жавобни олдим. Янги йилнинг ўрталарида келиб кўринг, дейишди. 14 январда эса омбор мудири кечирим сўраб шундай деди: «Сизнинг буюртмангизни чалкашлик билан бошқа кишига бериб юборишибди. Бир ойдан кейин келинг».

Аммо бу гал бир ой кутишга сабрим чидамади ва 17 январда қариндошларимдан бири ҳамроҳлигида заводга бориб, илтимос қилмадим, балки улар мени бунчалик сарсон қилаётганидан куйиниб, протезни топиб беришларини талаб қилдим. Шундагина Сердюкова дарров уни топиб келди. Бундай кўнгилсиз воқеадан таажжубланган омбор ишчилари менга таскин бераётиб айтишича: менинг размеримдаги протезлар бу ерда бор экан. Улар омборга бу йил икки марта олиб келинган. Хўш, нега энди сунъий равишда дефицит яратишяпти?

Кўриниб турибдики, Сердюкова меҳнат қилаётган коллективда бундай ишлар одат тусига кириб қолган, шу боисдан уларга ажабланмаса ҳам бўлади. Мажруҳ, ногирон кишиларни сарсон қилишдан виждони қийналмаётган корхона ходимлари гўё ҳеч нарса юз бермагандек ўз ишлари ва ногирон кишилар буюртмаларига бефарқ қараётганлиги фикримизча кўпчилик нафратини уйғотади.

Шунинг учун ҳам Гайфулина ҳақли равишда шундай масала кўтаради: «КПСС Марказий Комитети ноябрь (1982 йил) Пленумидан кейин корхона ва муассасаларда меҳнат интизомини мустаҳкамлашга қатъий равишда киришилди. Аммо «Протезист» бирлашмасида эса бу масалага ҳалигача зарур даражада эътибор берилмаяпти».

В. ЛАПИНА.

Бугун биз редакциямиз кейинги кунларда олган юзаки жавоблардан бештаси ҳақидагина ҳикоя қилдик. Афсуски, редакция почтасида бундай жавоблар оз эмас. Шунинг учун ҳам вақти-вақти билан корхона ва муассасалар раҳбарларининг шу хилдаги «ғаройиб» жавоблари шарҳига қайтиш ниятидамиз. Ўйлаймизки, бу умумий ишимиз учун фойдали бўлади.

Кўзни очинг, паттачи!

«Бешёғоч» бозорига иккита тугунчада томорқамда етиштирилган озгина кўк пиёз билан кашнич олиб бордим. Растага энди маҳсулотимни қўйиб тургандим, паттачи (семиз киши) келиб, 1 сўм 60 тийин патта пули талаб қилди. Мен: «Озгина маҳсулотга шунча патта пули оласизми, ака», дедим. У: «Тўласанг тўла, тўламасанг молингни ирғитиб юбораман!» деб ўшқирди. Ялиниб-ёлвориб зўрға 1 сўмга кўндирдим. У бир сўмни олди-ю, чек бергани йўқ, иржайганича жўнаб қолди.

Шу куни 6 сўмлик ошкўк сотдим. Шунча маҳсулотдан 1 сўм 60 тийин патта пули талаб қилиш инсофданми, ахир? Мен бу маҳсулотни олиб келиш учун йўлкира ҳам сарфлаганман-ку. Бундан буён шу бозорга қадам қўймасликка аҳд қилдим.

Р. КАРИМОВА,
Калинин район «Қорасув» совхози.

Х. МУҲАМЕДОВ,
«Бешёғоч» бозори директори

— Юқоридаги шикоят хати юзасидан «Бешёғоч» бозори маъмурияти махсус комиссия тузиб, текшириш ўтказди. Текширишда Р. Каримовага қўпол муомала қилган паттачи Саид Зокиров эканлиги аниқланди. Бозор дирекциясининг махсус буйруғи билан хизмат бурчини суиистеъмол қилганлиги, бозорга келган деҳқон билан қўпол муомалада бўлганлиги учун паттачи С. Зокировга қаттиқ виговор берилди.

Шикоят хати бозор коллективи ўртасида муҳокама қилинди. Ходимлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни яхшилаш, савдо маданиятини ошириш, бозорга томорқа маҳсулотларини олиб келган меҳнаткашларга яхши шароит яратиб бериш бўйича тадбирлар белгиланди.

РЕДАКЦИЯДАН: Р. Каримованинг шикоят мактуби **«Бешёғоч» бозори маъмурияти бизга кечикиб берган жавоб, редакциямизга келаётган бошқа хат-хабарлар шаҳар бозорларида сотувчиларга кўрсатилаётган хизмат, уларга эътибор ҳали талаблар даражасидан паст эканлигини, бозор ходимлари ўртасида партия ва ҳукуматимизнинг иқтисодий сиёсатини тушунмайдиган ёки тушунса ҳам уни назар-писанд қилмайдиган шахслар мавжудлигини кўрсатиб турибди.**

Ҳозир мамлакатимиз миқёсида етиштирилаётган гўшт, сут, тухум, сабзавот ва меванинг учдан бир қисмига яқини картошканинг учдан икки қисми шахсий томорқа хўжаликларида етиштириляпти. Бу маҳсулот колхозчилар, ишчилар, хизматчилар ёки пенсионерлар меҳнати билан етиштириляпти. Улар жамоат ишлаб чиқаришидаги ишдан кейинги бўш вақтларида меҳнат қилиб, Озиқ-овқат программасининг бажарилишига, мамлакатимизда мўл-кўлчилик юзага келтирилишига ҳисса қўшаяптилар.

Статистика мамлакат миқёсида томорқа хўжалиги билан шуғулланадиган кишиларнинг 12,6 миллиони колхозчи, 11 миллиони ишчи ёки давлат қишлоқ хўжалик корхонасининг хизматчиси, 9 миллиони шаҳар ишчиси ёки хизматчиси эканлигини кўрсатяпти.

Томорқа майдонининг эгаси ердан фойдаланганлиги учун давлатга солиқ тўлайди. Бунинг устига томорқа хўжалигидаги маҳсулотни асосан қўл меҳнати билан, механизациядан фойдаланмаган ҳолда етиштиради.

Заводда ишлайдиган токарь ёки совхоз ишчиси ишлаб чиқаришдаги саккиз соатлик меҳнатдан кейин ҳам тинч ўтирмай «тўрт бўйра» келадиган ҳовлисида меҳнат қилиб, маҳсулот етиштирса, оиласи эҳтиёжидан ортганини шаҳар бозорларига олиб борса! Бунинг учун унга фақат раҳмат айтиш, маҳсулотини сотиш учун қулай шарт-шароит яратиб бериш лозим.

Таъбир жоиз бўлса, шаҳар бозорига маҳсулот олиб келадиган кафти қабариқ меҳнаткаш меҳмон, бозор ходимлари мезбондир. Мезбоннинг меҳмон чўнтагига тушишга ҳаракат қилиши эса кечирилмас, шармандали ҳолдир. «Бешёғоч» бозорида ана шундай аҳвол рўй берган.

Шаҳар бозорларидаги энг яхши расталарини шубҳали шахслар эмас, ҳақиқий меҳнаткашлар эгаллаши керак. Уларга хизмат кўрсатадиган ходимлар орасида эса юлғич, ҳаётдан орқада қолган, партия ва ҳукуматимизнинг шу кунги сиёсатини англаб етмаган кишилар бўлмаслиги лозим.

«Тошкент оқшоми» йўлланмаси билан:
телефонда—Куйбишев шаҳри

«ИККИ ДИЛ ДОСТОНИ» БУТУНИТТИФОҚ САҲНАСИДА

Алишер Навоий номидаги Давлат академик катта театридан сўнг Куйбишев опера ва балет театрида композитор Ориф Меликовнинг «Икки дил достони» балети саҳнага қўйилди.

Биз спектакль муаллифи, театрнинг бош балетмейстери, РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Игорь Александрович Чернишевдан ана шу постановка ҳақида ҳикоя қилиб беришини сўрадик.

— Шароф Рашидович Рашидовнинг «Икки дил достони» асари асосида композитор Ориф Меликов яратган балетга биринчи марта Куйбишевда эмас, балки Тошкентда мурожаат қилган эдим. У ерда ана шу асарни мамлакатда биринчи бор саҳнага қўйишда иштирок этдим.

Ана шу иш жараёнида Шароф Рашидов достони образларининг ўзига хослиги, ҳаяжонли поэтикаси музика тилига маҳорат ва нафосат билан кўчирилганлигини ҳис этдим. Бу ажойиб асар мени чинакамига мафтун этди. Алишер Навоий номидаги театр коллективи ҳам ўзим каби берилиб, чин дилдан ишлаганидан мамнун бўлдим. Комде ва Мўдан бош партиялари устида иш олиб борган Р. Каримова, С. Мусаева, Х. Бозоров, Г. Гусев спектаклнинг бошқа барча иштирокчилари асарни Навоий номидаги театр саҳнасида гавдалантириш учун зўр кўтаринкилик билан меҳнат қилдилар.

Табиийки, «Икки дил достони»нинг ана шу муваффақиятини Куйбишев опера ва балет театри саҳнасида ҳам такрорлаш истаги туғилди. Аммо Куйбишевда «Икки дил достони»ни саҳналаштирар эканмиз, кўр-кўрона тақлид қилиш хеч бир самара бермаслигини, шунинг учун труппамизнинг имкониятлари ва ўзига хос томонлардан келиб чиқиш зарурлигини англаб иш тутдик. Лекин бу спектаклда ҳам Тошкентдаги каби муҳаббат ва адолат тантанаси, санъатнинг буюк қудратини улуғлаш асосий мавзу қилиб олинди. Чунки «Икки дил достони» да ҳам ана шу йўналиш ёрқин, образли акс эттирилган.

Спектаклдаги бош роллар театримизнинг фақатгина етакчи артистларига эмас, балки постановканинг умумий руҳига мос поэтик истеъдодга эга бўлган артистлар — Елена Бризенская ва Ноил Демадиевга топширилди. Албатта Тошкентдаги постановка жараёнида орттирилган тажриба Куйбишевда ҳам қўл келди: мен Алишер Навоий номидаги театр коллективи балет устида қанчалик катта қизиқиш билан иш олиб борганлиги, ажойиб балет труппангиз солистларининг ижодий кашфиётлари ҳақида кўп гапириб бердим.

— Игорь Александрович, қардош республикаларда яратилган энг яхши асарларга мурожаат театрингизда яхши анъана бўлиб қолган. Шундай эмасми!

— Ҳа. Биз ўз томошабинларимизни совет ҳамда чет эл замонавий санъатининг энг яхши ютуқлари билан иложи борича кенгроқ таништиришга интиламиз. Шунинг учун ҳам бизда Римский-Корсаковнинг «Шоҳона қайлиқ», Берлиознинг «Ромео ва Жульетта» сингари классик асарлари билан бирга Р. Керубинининг «Медея», Гершвиннинг «Порге ва Беес» каби опера ва балет постановкалари намойиш этилмоқда. Улар орасида «Икки дил достони» спектакли ҳам муносиб ўрин эгаллаганлиги беҳад қувончлидир. У шаҳримиз маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлди, балет ихлосмандларининг севимли постановкаларидан бирига айланди. Куйбишев саҳнасида «Икки дил достони» асарининг саҳнага қўйилиши мамлакатимиз халқлари ўртасидаги ижодий алоқаларни мустаҳкамлаш ишига қўшилган муҳим ҳиссадир, қардош маданиятларнинг ўзаро бир-бирини бойитиши йўлда яна бир қадамдир.

Бу воқеани Озарбайжон ССР халқ артисти, профессор Ориф Меликов шарҳлайди:

— Яна бир асарим Тошкент ва Куйбишев театрларида саҳналаштирилганлигидан беҳад хурсандман. Куйбишев театри билан қадимдан ижодий алоқа боғлаб келаман. Мамлакатимизнинг етакчи балетмейстерларидан бири бўлган Игорь Чернишев, менинг назаримда, Шароф Рашидович Рашидовнинг «Икки дил достони» асарида мавжуд бўлган ва мен музика тили билан беришга интилган катта драматик ва поэтик руҳни аниқ ва маҳорат билан саҳнада жонлантирган.

Балет мамлакатимизнинг бошқа хореографларида ҳам катта қизиқиш уйғотди. Совет Иттифоқининг бошқа бир қатор театрларида ҳам уни саҳналаштириш мўлжалланмоқда. Чет эллик балетмейстерлар ҳам ўз қизиқишларини баён этдилар. «Икки дил достони»нинг катта балет саҳнасидаги ҳаёти узоқ ва қизиқарли бўлишига ишончим комил.

Москва Бадиий академик театри филиалида грузин саҳна усталари билан ҳамкорликда янги спектакль саҳнага қўйилди. Асар пойтахт томошабинлари томонидан яхши кутиб олинди. Грузин совет адабиёти классиги М. Жавахишвили романи ана шу драмага асос қилиб олинди.
СУРАТДА: спектаклдан саҳна. Маргарита Хевистави ролида РСФСРда хизмат кўрсатган артист Е. С. Васильева, Теймураз Хевистави ролида РСФСР халқ артисти С. А. Любшин.

ТАСС фотохроникаси.

МУАЛЛИФЛАРИМИЗНИ ТАНИШТИРАМИЗ

Шарқшунос олимларимиздан бири — Қувомиддин Мунировуттиз беш йилга яқин вақтдан бери Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтида дастлаб илмий ходим, ҳозирги пайтда бўлим мудири ва институт қўлёзмалар хазинасининг илмий хозини бўлиб ишлаб келмоқда. У классик шоирларимиз— Мунис, Огаҳий ва Баёнийларнинг тарихий асарлари ҳақида монография ёзган. Шоир Саккокий девонини, Ҳамзанинг «Девони Ниҳоний» нашрини (бу нашр филолог олимлардан С. Эркинов ва М. Мирзаҳмедовалар билан ҳамкорликда тайёрланган) чоп эттирди. Қувомиддин Муниров Абу Али ибн Синонинг «Тиб қонунлари» асари (I ва II том) таржимасида қатнашди. Айниқса, унинг «Шарқ қўлёзмалари хазинаси» номли китобчаси қимматли бўлиб, бу рисола совет халқлари ва хорижий тилларда нашр этилди. Олим улуғ ўзбек шоири Алишер Навоий, буюк ҳинд шоири Амир Хисрав Деҳлавийнинг Шарқшунослик институтида сақланаётган қўлёзма асарларининг каталогини яратган.

Олим шу кунларда «Оқшом» газетамиз учун Алишер Навоий асарларининг Тошкентда кўчирилган қўлёзмалари, тошкентлик олимлар ва хаттотлар ҳақида бир қатор қизиқарли мақолалар тайёрламоқда. Қуйида унинг «Навоий кўрган девонлар» мақоласи билан танишасиз.

ШАРҚШУНОСЛИК ИНСТИТУТИДА: НОДИР ҚЎЛЁЗМАЛАР

НАВОИЙ КЎРГАН ДЕВОНЛАР

Ўтмишда ота-боболаримиз томонидан фаннинг турли тармоқларига оид ажойиб асарлар ижод этилди. Улар илмий мерос сифатида бизгача етиб келган. Илгариги даврда китоб нашр қилиш бўлмаганлиги сабабли, бу асарлар махсус хаттотлар томонидан кўчирилган ва қўлёзма ҳолида сақланиб қолган.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ёзма ёдгорликларни тўплаш, уларни илмий асосда сақлаш ва ўрганиш борасида қилаётган ғамхўрлиги туфайли Тошкентимизда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтида қўлёзма асарлар хазинаси вужудга келди. Бу қўлёзмалар ўзининг бойлиги ва сақланаётган асарларнинг илмий қиммати жиҳатидан дунё қўлёзмалари ичида энг бой хазиналардан бири ҳисобланади.

Нодир қўлёзма асарларни кўздан кечирсангиз, улардан бири Абу Райҳон Берунийнинг астрономия, математика ва географияга оид машҳур «Китоб ат-тафҳим» асарининг қўлёзма нусхаси бўлса, иккинчиси Абу Али Ибн Синонинг медицинага оид «Ал-қонун фит-тиб» асарининг қўлёзма нусхаси эканлигини кўрасиз. Улардан яна бири Озарбайжон шоири ва мутафаккири Низомий Ганжавийнинг «Хамса»си бўлса, бири буюк ҳинд шоири ва олими Амир Хисрав Деҳлавийнинг асарларидир. Албатта, бу ўринда хазинада сақланаётган асарларнинг фақат номинигина санаб ўтишнинг ҳам иложи йўқ. Минг йиллик давр ичида Ўрта Осиё, Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида машҳур олимлар ва шоирлар томонидан яратилган фаннинг турли соҳаларига оид ажойиб қўлёзма асарлар шу хазинага тўпланган.

Ана шу бебаҳо қўлёзма асарлар орасида буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий асарлари алоҳида ўринни эгаллайди. Ҳозирда бу хазинада беш юз йилдан кўпроқ давр ичида 150 га яқин ҳар хил хаттотлар томонидан кўчирилган Алишер Навоийнинг 450 дан зиёд қўлёзма асарлари сақланмоқда. Улар орасида ҳали Алишер Навоий ҳаёт вақтида Ҳиротда машҳур хаттотлар томонидан кўчирилган ажойиб нусхалари ҳам бор.

Биз қуйида ана шу бир неча ажойиб нусхалар ҳақида тўхталиб ўтамиз. Улардан бири чиройли настаълиқ хати билан Ҳиротнинг машҳур заррин қалам хаттоти Султон Али Машҳадий томонидан кўчирилган ва яқингача дунёда ягона нусха ҳисобланган Навоийнинг «Наводир ан-ниҳоя» («Энг нодир шеърлар») номли девонидир. Бу нусха моҳир рассомлар томонидан усталик билан чизилган ажойиб бадиий лавҳалар ва миниатюралар билан безатилган. Шу даврда Ҳиротдаги кутубхонани бошқариш машҳур миниатюрист-рассом Камолиддин Беҳзодга топширилган эди.

Навоий девонига ишланган бу лавҳалар ва миниатюралар Беҳзод ёки унинг шогирдлари томонидан чизилган бўлиши ҳам мумкин. Девоннинг яна мўътабар нусхалиги шундан ҳам маълум бўладики, аввало, у ўз даврида настаълиқ хати санъатида юқори поғонага кўтарилган ва натижада «хаттотлар шоҳи» лақабини олган Султон Али Машҳадий томонидан кўчирилганлиги бўлса, иккинчидан асарнинг охирида «Мен Султон Али Машҳадий, бу нусхани Ҳиротда Мирза Султон Хусайин хазинаси учун китобат қилдим», деб кўрсатилган.

Алишер Навоий Султон Алининг хаттотлик маҳоратига юксак баҳо бериб, уни «Қиблат ул-куттоб», яъни «Котиблар пешвоси» деб атаган.

Заҳриддин Муҳаммад Бобир ҳам ўзининг «Бобирнома» асарида Султон Али ҳақида қуйидагиларни ёзади: «Ҳушнавислардин агарчи хили киши бор эрди, вале борининг саромади настаълиқда Султон Али Машҳадий эрди. Мирзо учун, Алишербек учун қалин китобатлар қилди. Ҳар кунда ўттуз байт Мирзо учун ва йигирма байт Алишербек учун битар эрди».

Ана шу қимматли «Наводир ан-ниҳоя» девонининг иккинчи тўлиқ нусхаси институт томонидан сотиб олинди. Шу вақтгача мазкур хазинада Навоий девонининг Абдулжамил котиб томонидан кўчирилган нусхаси йўқ эди. Бу сотиб олинган нусха 893 ҳижрий (яъни 1487 йили) заррин қалам хаттот Абдулжамил котиб томонидан кўчирилган нусха бўлиб чиқди. Шуни мамнуният билан айтса бўладики, Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейини нишонлаш арафасида институт қўлёзма хазинаси Навоий девонининг яна бир нодир нусхаси билан бойиган эди.

Абдулжамил котиб, Алишер Навоий даврида Ҳиротда Султон Али Машҳадий каби машҳур ҳаттотлардан бири бўлиб, Навоий асарларини ҳам китобат қилган. Шунингдек, институтнинг қўлёзмалар хазинасида Навоийнинг «Хазойин ул-маоний» («Маънолар хазинаси»)га киритилган ғазаллардан танлаб олиб тузилган, ҳажм жиҳатидан кичкина девонларининг ажойиб нусхалари ҳам мавжуд. Улардан бири, аъло даражали настаълиқ хати билан кўчирилган нусха бўлиб, асарнинг аввалида икки саҳифасига ниҳоятда гўзал лавҳа ишланган. Асарнинг ҳар бир бетидаги текст атрофи алоҳида-алоҳида рангга бўялган бўлиб, суюлтирилган тилла сувидан ҳалафшон қилинган. Девонга зийнатли муқова ишланган. Хатига қараганда Султон Али Машҳадий томонидан кўчирилган кўринади.

Таниқли китобдон олим, марҳум Ибодулла Одиловнинг берган маълумотига қараганда, Навоий ўз асарларидан бундай махсус нусхалар кўчиртириб, яқин дўстларига туҳфа қилган. Бу нусха ана шундай нусхалардан бўлса керак.

Яна улардан бири Навоий ҳаёт вақтида Ҳиротда 898 ҳижрий (яъни 1492 йили) мазкур заррин қалам хаттот Султон Али Машҳадий томонидан аъло даражали настаълиқ хати билан кўчирилган нусхадир. Асарнинг дастлабки икки саҳифасига нозик нақшлар ишланган ва унинг ҳар бир саҳифасида келтирилган текст атрофи ҳар хил бўёқлар ва суюлтирилган тилла билан ранг-баранг гуллар солиб безатилган.

Институт қўлёзма асарлар хазинасида, юқорида кўрсатиб ўтилган нусхалардан ташқари Навоий девонларининг атоқли хаттотлар томонидан кўчирилган ва етук рассом-миниатюристлар томонидан чизилган нафис миниатюралар, ажойиб лавҳалар ва нақшлар билан безатилган бир неча нусхалари ҳам мавжуддир.

Кейинги даврларда ҳам Навоий девонларидан кўчирилган нусхалар орасида шундай ажойиб нусхалар борки, ўзининг хати ва безатилган бадиий санъатининг ажойиблиги билан кишини ҳайратда қолдиради. Мазкур нусха XIX асрнинг биринчи ярмида Қўқон шаҳрида Мирзо Шариф Дабир исм-шарифли заррин қалам хаттот томонидан кўчирилган, ҳар бир саҳифаси доира шаклида моҳир рассом томонидан суюлтирилган тилло ва ранг-баранг бўёқларда ниҳоятда усталик билан чизилган гуллар ва нақшлар билан безатилган. Ҳозир бизга маълум бўлишича, ўзининг бадиий санъати услуби жиҳатидан бу нусха дунё қўлёзма хазиналарида сақланаётган Навоий асарлари орасида ягонаси ҳисобланади. Бу нусхадан ҳам Навоийнинг энг ажойиб ғазаллари ўрин олган.

Асарда хаттотнинг ҳам, рассомнинг ҳам исми келтирилмаган. Нусха котиб томонидан охиригача кўчириб тамомланмаган ва рассом ҳам охиригача зийнатлай олмаган.

Маълумотларга қараганда, бу нусха Қўқондан Бухорога бориб қолган. Хаттотнинг ким эканлигини аниқлаш мақсадида қўқонлик шоир ва ажойиб хаттот Муҳаммад Шариф Дабир томонидан кўчирилган бир қанча қўлёзма асарлар бу нусхага солиштириб кўрилди ва ҳақиқатда мазкур котиб томонидан китобат қилинганлиги аниқланди. Рассом масаласи ҳамон ноъмаълум бўлиб келмоқда.

Биз Навоий девонларининг ажойиб нусхалари ҳақида гапирдик. Энди унинг беш достонини ўз ичига олган машҳур «Хамса» асарининг бир қўлёзма нусхаси ҳақида ҳам тўхтаб ўтмасдан бўлмайди. Ҳозир институт хазинасида Алишер Навоий «Хамса»сининг бир қанча қўлёзма нусхалари мавжуд. Улар орасида Алишер Навоий ҳузурида машҳур ҳиротлик заррин қалам хаттот Абдулжамил котиб томонидан ажойиб настаълиқ хати билан кўчирилган нусха ҳам бор. Бу нусха дунё қўлёзма хазиналарида мавжуд бўлган Навоий «Хамса»сининг энг эски ва мўътабар нусхаларидан биридир. Бу нусхада, биринчи достон «Ҳайрат ул-аброр» 889 йил рабиъ-ал-охир (яъни 1484 йил, апрель ойи), иккинчи достон «Лайли ва Мажнун» 889 йил зулқаъда (яъни 1484 йил, ноябрь ойи), қолган достонлар — «Фарҳод ваШирин», «Сабъаи сайёра», «Садди Искандарий» 889 (1484 йили кўчирилди), деб кўрсатилган. Ҳар бир достоннинг аввалига бадиий лавҳа ишланган.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг хазинасида сақланаётган Навоий асарларининг бу табаррук ва нодир қўлёзма нусхалари буюк шоирнинг ҳаёти ва ижодини ўрганишда асосий манба бўлиб келди ва келажакда ҳам асосий манба бўлиб қолади.

Қувомиддин МУНИРОВ.

● ТОШКЕНТ ТАРИХИНИ БИЛАСИЗМИ?

ВОДОПРОВОД ҚАЧОН КЕЛГАН?

Тошкентда биринчи бор водопровод системаси бундан 100 йилча аввал, аниқроғи 1875 йил 17 декабрда ишга туширилган. Бу водопровод системаси С. К. Янчевский деган шахс томонидан амалга оширилган.

Водопровод билан Тошкентнинг янги шаҳар аҳолиси таъминланган. Унинг ишга туширилиши шаҳарда катта тантана сифатида байрам қилинди. Тантанада чор ҳукуматининг амалдорлари, шаҳардаги интеллигенция вакиллари, рус ва маҳаллий савдогарлар, ишчилар ва бошқалар иштирок этдилар.

Водопровод учун сув ёғоч новларда Чирчиқ дарёсидан, Бўзсув ва Салор ирмоқлари ажралиб чиқадиган жойга яқинроқ жойдан келтирилган.

Сув баланд қилиб ўрнатилган новлардан шаҳарга олиб келиниб, янги шаҳарни кесиб ўтгач, эски шаҳарга қараб оқувчи ариққа қуйилган. Ёзда новлардаги сув кўпайиб, қишда сезиларли даражада камайиб қолар эди.

Ушбу водопровод системасининг қурилиши шаҳарни ободонлаштиришда энг зарур ва катта аҳамиятга эга бўлган воқеа эди.

М. МАҲМУДОВ.

ЗАВОД ЁНИДА

Бу хат Тошкент экскаватор заводининг коллективини ғоятда хурсанд қилиб юборди. СССР қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлик министрлиги улар учун уй-жой массивини қуришга маблағ ажратганлигини маълум қилибди. Коммунистлар, касаба союз активлари ва халқ депутатларининг тавсиялари натижаси шундай бўлиб чиққан. Улар янги уй-жой зонаси учун корхона ёнида, унинг рўпарасида жой ажратилиши тўғрисида ҳам қайғурдилар. Тўрт қаватли шинам ғишт уйлар билан бир маҳалда 280 ўринли боғча ва ясли, озиқ-овқат магазини, спорт майдони, шахсий транспорт учун ер ости гаражлари ҳам қурилади. Бу зона ёнидан оқиб ўтадиган анҳор бетонлаштирилади.

(ЎзТАГ).

ҚОВОҚДАЙ БОДРИНГЛАР

«Росторгмонтаж» трестининг Углич участка механиги Г. Широков ишдан бўш пайтида боғдорчилик билан шуғулланади. Бу йил унинг боғида бодринг мўл ва йирик ҳосил берди. Ҳаваскор боғбон ҳар бири ярим метрлик, оғирлиги 4 килограмму, 500 граммлик бодринг олди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

«ҚИЗИЛ ЁМҒИР»

Австрияда... «қизил ёмғир» ёғди. Мамлакатнинг деярли ҳамма шаҳарлари ва аҳоли пунктларида ишчилар об-ҳавода камдан кам учрайдиган шу ғалати манзарани кузатиб турдилар. Уйларнинг томидан қизил сув оқиб тушди. Кўчаларда қизил рангдаги кўлмаклар ҳосил бўлди.

Марказий метеорология станцияси мутахассисларининг фикрича, бу жуда камдан-кам учрайдиган ҳолга Саҳрои Кабирдан келган ҳаво оқими сабаб бўлган. Кучли шамол қум бўронига сабаб бўлиб, қитъалар орқали ўтиб ёмғир билан бирга Австрия устига тушган. Бу «рангли ёмғир» ўтган йили АҚШдаги Сент Хеленс вулқонининг отилиб чиқиши натижаси бўлса керак, деган фикр ҳам бор.

«ҲИНДИСТОНДА ЯСАЛГАН»

ДЕҲЛИ. «Ҳиндистонда ясалган» деган марка қўйилган микротўлқин аппаратлар, кўп каналли олис алоқа системалари, электрон ўлчов ва ҳисоб приборлари дунёнинг кўпгина мамлакатларида яхши маълум. Бу ерда эълон қилинган расмий маълумотларга кўра, Ҳиндистон электрон саноат маҳсулотлари экспорти рекорд даражага чиқиб, 1981-82 молия йилида давлатга 564 миллион рупи даромад келтирган. Ҳар хил калькуляторлар, компютерлар ва электрон ҳисоб машиналарининг деталлари чет эллик харидорларга ғоятда манзур бўлмоқда. Ўтган молия йилида уларнинг экспорти 200 миллион рупига яқин бўлди.

Ҳиндистон — Совет ҳамкорлиги электрон саноатини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшмоқда. Ражастхан штатининг Кота шаҳрида СССРнинг техник ёрдами билан қурилган аниқ приборлар заводи ишлаб турибди. Завод бир йилда 538 мингта ҳар хил приборлар ишлаб чиқармоқда. Бу приборлар ғоятда пухтадир, завод маҳсулоти Бокаро металлургларига, кўпгина электр станцияларида, Халидаги нефть тозалаш заводида ва бошқа объектларда манзур бўлмоқда. Котадаги завод Ҳиндистон электроникаси учун миллий кадрлар етиштирувчи ўзига хос «маскан»дир. Корхонада ишлаётган юздан кўп мутахассис Совет Иттифоқида таълим олиб келган.

ПОЛИЦИЯ ҲУЖЖАТИ ДАЛОЛАТ БЕРАДИ

Ўтган йили Японияда ўғрилик, бандитлик ҳужуми ва бошқа ҳуқуқ бузганлик учун 18 ёшгача 42 минг киши ушланган эди. Мамлакат бош полиция бошқармасининг бу ерда эълон қилинган докладида шундай деб айтилди. Мазкур ҳужжатда 14 ёшдан 18 ёшгача бўлган ўсмирлар орасида жиноятчилик айниқса тез кўпайганлиги уқтириб ўтилади.

ЖИНОЯТ ФОШ ЭТИЛДИ

Ҳиндистон полицияси Ҳиндистон санъат асарларини кейинги йилларда АҚШга ва бошқа Ғарбий мамлакатларга олиб кетиш билан боғлиқ энг катта жиноятни фош этди. Лудхиан шаҳрида мамлакатнинг турли ибодатхоналаридан ўғирлаб кетилган ҳиндилар пантеонидаги худоларнинг 8 та олтин ҳайкали топилди. Ўрта аср усталари ясаган шу буюмларнинг умумий қиймати қарийб 10 миллион рупиядир. Полиция вакилининг журналистларга хабар қилишича, бу қимматбаҳо буюмларни халқаро гангстерлар ташкилоти ўғирлаган ва чет элларга юбориш учун мўлжаллаб қўйилган.

ДЕҲҚОНЛАРГА ЁРДАМ

БУХАРЕСТ. Румыния машинасозлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш вазифаларини бажаришда дала меҳнаткашларига катта ёрдам бермоқдалар. Бу ерда ёпилган қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоб-ускуналари виставкаси шундан далолат беради. Ундаги юзлаб экспонатлар давлат хўжаликлари ва кооперативларнинг техника билан таъминланиши тўғрисида яққол тасаввур ҳосил қилдиради. Булар орасида ҳамма типлардаги тракторлар, плуглар, сеялкалар, комбайнлар, ўроқ машиналари бор.

Виставкада чоғроқ ерлар ва томорқаларда ишлатиладиган асбоб-ускуна намуналари ҳам кўрсатилди. Кооперативлар ва аҳолига қулай бўлсин учун Бухарестда ва Питештида қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналари сотадиган ихтисослаштирилган магазинлар очилди. Бу йил барча уезд марказларида шундай магазинларни очиш мўлжалланади.

«Саломатлик комбинати»

СОФИЯ. Разградданги дори-дармон ишлаб чиқариладиган корхонани Болгарияда «Саломатлик комбинати» деб атайдилар. Корхона маҳсулоти кўпгина мамлакатлардаги минг-минглаб кишиларнинг саломатлигини тиклашга ва ҳаётини қутқариб қолишга ёрдам бераётганлиги учунгина эмас, шу билан бирга комбинатнинг ўзида ишлаб турган ишчиларнинг сиҳат-саломатлигига катта эътибор берилаётганлиги учун ҳам корхонани шундай деб атамоқдалар.

Комбинат маъмурияти ва касаба союз ташкилоти биргаликда 3 мингдан ортиқ ишчининг меҳнат шароитини яхшилаш программасини ишлаб чиқдилар. Асосий қувватларни реконструкция қилиш ва модернизациялаш чоғида меҳнат хавфсизлигининг янада юксак даражада бўлишига эришиш учун катта эътибор берилмоқда. Барча ходимлар мунтазам равишда малакани ошириш курсларида шуғулланиб, техника хавфсизлиги қоидаларини ўрганмоқдалар. Разградликлар санитария-инженерлик бригадаси ташкил этдилар. Бу бригадада дирекция вакиллари, инженерлар ва комбинат поликлиникасининг турли мутахассисликдаги врачлари кирдилар. Бригада корхона цехларидаги меҳнат шароитини тадқиқ этиб, шикастланиш ва касалликларнинг сабабларини текшириб чиқади.

Бу тадбирлар корхонада юз бериши мумкин бўлган турли касалликларнинг олдини олиш ва уларга қарши замонавий самарали чоралар кўриш имконини беради. Натижада икки йил ичида комбинатда бир хил касалликнинг ўртача давом этиши икки баравар қисқарди, ишлаб чиқаришда шикастланиш жуда камайди, касб касалликлари эса бутунлай тугатилди.

Вьетнамнинг асосий озиқ-овқат манбаи бўлган гуруч ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш билан биргаликда республикада бошқа экин майдонларини кенгайтириш ва уларнинг ҳосилдорлигини оширишга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Мамлакатда каноп, шакарқамиш ва қалампир етиштирувчи ихтисослаштирилган районлар ташкил этиш борасида ҳам катта ишлар олиб борилмоқда.
СУРАТДА: Хашонбинь вилоятида қанд лавлагини йиғиш пайти.

ТАСС фотохроникаси.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ф. КОМИЛОВ: Айтингчи, қарилик пенсиясига чиқиб ишлаётган кишилар касал бўлиб қолсалар, уларнинг касаллик варақасига ҳақ тўланиш тартиби қандай?

Жавоб: Амалдаги қоидага кўра, қарилик пенсиясига чиқишидан олдин 8 йиллик узлуксиз иш стажига эга бўлиб, пенсияга чиққанидан кейин ҳам бирор жойда меҳнат қилишни давом эттираётган кишилар мабодо бетоб бўлиб қолсалар, уларнинг хаста бўлган кунлари эвазига берилган касаллик варақаларига улар олаётган иш ҳақининг 100 проценти ҳажмида нафақа тўланади.

***

М. ФАЁЗОВ: Мени бир масала қизиқтиради: корхона халқ контроли комитетининг вакиллари касаба союз комитетларининг ишини текшириши мумкинми?

Жавоб: СССР халқ контроли тўғрисида қабул қилинган қонунда касаба союзлари, комсомол ва бошқа жамоатчилик ташкилотларининг халқ контроли органлари фаолиятида актив иштирок этиши кўзда тутилган. Лекин шу билан бир қаторда халқ контроли комитетлари ва группалари касаба союз органлари фаолиятини текширишлари зарурати йўқлиги кўрсатилган. Чунки касаба союзлари меҳнаткашларнинг оммавий жамоат ташкилотларидан бири сифатида ўз уставлари асосида иш кўради ва улар сайлаган контроль органларига — ревизия комиссияларига эгадирлар.

***

Д. РИХСИЕВА: Иш вақтида жароҳатланиб, вақтинча иш қобилиятини йўқотган ишчи ва хизматчиларга қандай миқдорда нафақа тўланади? Шу ҳақда жавоб берсангиз.

Жавоб: Иш вақтида жароҳатланган ёки касб касаллигига учраган ишчи ва хизматчиларга вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотган вақти учун касаллик варақаси берилиб, уларга иш стажи, касаба союз аъзоси ёки аъзоси эмаслигидан қатъий назар, иш ҳақининг 100 проценти ҳажмида нафақа тўланади.

***

Ў. ТУРСУНОВА: Бу йил мен ўнинчи синфни тугаллайман. Шундан сўнг кийимларнинг моделларини яратадиган касб эгаси бўлмоқчиман. Шаҳримизда модельер-конструктор ихтисослигини ўргатадиган ўқув юртлари борми?

Жавоб: Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида тикувчилик буюмлари технологияси, тикувчилик буюмларини конструкциялаш сингари ихтисосликларни эгаллаш мумкин. Ўзбекистон ССР Олий ва Ўрта махсус таълим министрлигининг А. Абдураҳмонов номидаги Тошкент политехникумида эса кийим-кечакларнинг моделини яратиш бўйича мутахассислар тайёрланади.

***

Р. МЎМИНОВ: Яқинда қурилишга ишга кирган эдим. Шу боисдан бир масалани ойдинлаштиришда менга ёрдам берсангиз: қурилишлардаги бригада бошлиқларининг асосий вазифаси нималардан иборат бўлмоғи керак?

Жавоб: Қурилишларда бригадаларга етакчилик қилаётган кишилар ушбу бригада аъзоларига амалга оширилиши лозим бўлган ишни тақсимлаб бўлгач, ҳамма қатори қурилиш объектида меҳнат қилишлари зарур. Бундан ташқари бундай кишилар бригада аъзолари бажараётган ишни назорат қилиб борадилар.

• *Архитектура—замон кўзгуси*

НАҚҚОШЛАР

Фоторепортаж

Тошкентда Ўзбекистон илмий-тажриба бадиий меъморчилик таъмири устахонаси ташкил этилди. Бу коллектив шаҳримиздаги архитектура иншоотларини бадиий эстетик қийматини оширишга, миллий меъморчилигимиз намуналари — ганч ва наққошликни ривожлантиришга хизмат қилади.

Маълумки, нозик ва нафис ганчкорлик, ёғоч ўймакорлиги ранг-баранг наққошлик намуналари халқ меъморчилиги тараққиётини, унинг замонавий услуб хусусиятларини кўрсатувчи бадиий воситадир. Янги наққошлар коллективи ўз меҳнат фаолиятини республика пионерлар саройини безашдан бошлади. Бу бинонинг ўз тарихи бор. Инқилобдан олдин бу муҳташам бино князь саройи бўлган. Йиллар ўтиши билан у анча «тўкилди». Мана ҳозир у яна бир бор бутунлай реконструкция қилиняпти. Қайта тикланиб, таъмирлангандан сўнг янги «туғилган» бу ажойиб бинога Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министрлиги жойлашади.

Ҳозир наққошлик бригадасига уста Шариф Тоҳир раҳбарлигида бригадир Соиб Салимов бошчилик қиляпти. Ўн уч нафар наққош бу ерда ўзбек наққошлик санъати эришган энг сўнгги ютуқларни мужассамлаштиряптилар. Бригада аъзоларининг кўпчилиги олий маълумотли архитектор, қурилиш соҳасида бой тажриба тўплаган наққошлардир.

Кейинги йилларда наққошлик санъатига бўлган талаб ортиб боряпти. Янги бунёд этилаётган бинолар ўзбек миллий меъморчилиги анъаналари билан бойитилмоқда.

— Нақш санъати — бир олам, — дейди бригадир Соиб Салимов. — Ижод, изланиш унинг янги уфқ ва қирраларини очаверади. Биз ҳозир катта ижодий изланиш оғушидамиз. Наққошликнинг янги қирраларини очиш учун курашмоқдамиз.

Жамоатчи фотомухбиримиз Ҳ. Мирзакаримовнинг эътиборингизга ҳавола этилаётган ушбу фотолавҳалари наққошларнинг иш жараёнини акс эттиради. Юқоридаги суратда М. Йўлдошев, (чапдан ўнгга) Х. Юнусов, бригадир С. Салимов ва К. Усмоновлар янги лойиҳа устида баҳслашяпти. Бригаданинг ёш ўймакорлари Ғ. Махмадалиев, С. Бойматовлар иш устида. З. Шарипов ижодий изланишда.

А. ЮНУСОВ.

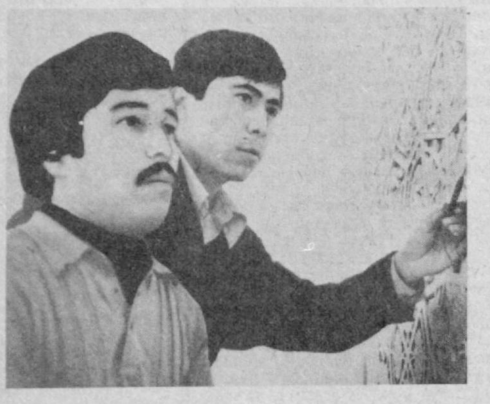

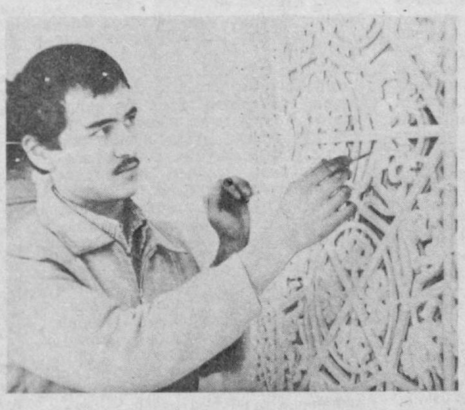

Сўнмас у кунлар шуҳрати

РАЗВЕДКАЧИ ҲИКОЯСИ

Суҳбат мавзуи урушга кўчди. Унинг бутун даҳшатини бошдан кечиргани учун бўлса керак Зия Исмоиловнинг авзои ҳам ўзгарди. Худди томоғига бир нарса тиқилгандек жим бўлиб қолди.

— Нима бўлганини айтайми? деди у чуқур нафас олиб. —Жуда оғир. Бу жанг эмас, дўзахнинг ўзи эди. Мен номини билган ва билмаган қанча одам қурбон бўлди, лаънати фашистлар касофатига...

Дон дарёси соҳилидаги Калач шаҳри қўлдан-қўлга ўтиб турди. 99-ўзбек дивизиясида жуда кам одам қолди. Ҳужумни кучайтириш ниятида улар 66-ўқчи дивизия составига ўтказилди. Дивизияга Мамаев қўрғонидан 127-тепаликни ишғол қилиш вазифаси топширилди.

Қаҳратон қиш. Бунинг устига газандалар тепаликда жойлашиб олишган. Уларга пастда ғимир этган сичқон ҳам кўриниб туради. Командирлар йўлини топишди. Икки взвод солдатларига қордан фарқ қилмайдиган кийим кийишни ва тунда тепаликка ҳужум бошлашни топширишди. Уларнинг орасида мен ҳам бор эдим.

Биз судралиб тепалик томон силжий бошладик, беш юз метрлар чамаси масофани ўтганимизда осмонга ракета отилди. Кейин душман пулемётлари тилга кирди. Сезишиб қолган экан, ваҳшийлар. Орқага қайтишга мажбур бўлдик. Ўз марралмизга келиб йиғилганимизда икки взводнинг учдан икки состави майдонда қолгани маълум бўлди. Ҳалок бўлганлар ўрнига бошқалар қўшилди. Бу ҳол бир неча бор такрорланди. Қандай бўлмасин тепаликни олиш керак! Акс ҳолда у ердаги фашистларга резерв армия ёрдамга келади. Унда аҳвол бутунлай мушкуллашади.

Тонгга яқин истеҳкомга яқинлашдик. Шу пайт взвод командири бир нарса деди. Аста ўгирилиб қарадим. У мен томонга тикилиб турарди. Бир неча дақиқа ўтгач қорга оғир қулади. Билдим, яна бир командир она тупроқ озодлиги учун жон берди. «Лаънати ваҳшийлар!» Қалбимдан шундай нидо, кўзларимдан ёш отилиб чиқди. Беихтиёр тишларим ғижирлади. Лекин олдинга силжишнинг иложи йўқ. Фашистлар пулемётдан тинмай ўқ отиб туришибди.

Узоқ ётдим. Тizza ва тирсакларим музлаб қолди. Ўқ овози тинди. Бошимни бироз кўтариб олдинга қарадим. Икки юз метрлар чамаси масофада немиснинг боши кўринди. У ҳандақдан майдонни кузатиб турибди, ёнида пулемёт. Бирдан қўлларим ҳаракатга келди. Автоматни тўғрилаб ўқ уздим. Яна отишма бошланиб кетди. Ён томондан «ура» деган товуш эшитилди. Дивизия очиқ ҳужумга ўтган эди. Мен ҳам олдинга ташландим. Тезда ҳандаққа етдим. У ерда немис пулемётчиси ўлиб ётарди, ёнидаги икки фриц эса дарҳол қўлини кўтарди. Уларни ҳайдаб йўлга тушдим. Ола-ғовур бошланиб кетди. Дивизия жангчилари ёнимдан ўтаётганда «ҳа разведкачи» деб қўйишарди. Чунки фақат менинг кийимим оқ эди. Шунда тушундим, сўнгги марта ҳужумга ташланган икки взводдан бир ўзим омон қолганлигимни.

— Йўқ, буларни мен тўқиганим йўқ. Даҳшатли туш ҳам эмас, ҳақиқат. Бундай жафони ҳеч бир халқнинг, ҳеч бир кишининг бошига солмасин, — деди Зия Исмоилов бутун дардини айтиб енгил тортган кишидек.

Унинг айтганларига шуларни қўшимча қилиш мумкин. Сержант З. Исмоилов Сталинград учун бўлган жангларда жасорат кўрсатганидан кейин яна олға қараб борди. Баранович, Варшава шаҳарларини озод қилишда қатнашди. Жароҳатланди. Даволанганидан кейин яна жангга кирди.

Уруш тугаганидан кейин мактабда дарс берди. Директор бўлиб ишлади. Халол хизматлари муносиб тақдирланди. Унга «Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси» унвони берилди. Самарқанд дарвоза кўча, Жиззах проездидаги 60-уйда истиқомат қилаётган Зия ака ҳозир кексалик гаштини суряпти.

М. ОТАХОНОВ.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА

Эҳтиётсизлик оқибати

Ёш болаларнинг катталар назоратисиз йўлнинг транспорт қатнов қисмида эҳтиётсиз ҳаракатланиши, турли ўйинлар ўйнаши хавфли. Уларга йўл ҳаракати қоидаларини ўргатиш, хавфсиз маршрут бўйлаб юришга кўникма ҳосил қилдиришда ота-она ва педагогларнинг роли беқиёсдир.

Мана, юқоридаги оддий қоидаларни бузиш оқибати. Шаҳримиздаги 31-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Александра Дерғай Шота Руставели кўчасида бир ўзи йўлни кесиб ўтаётиб, эҳтиётсизликка йўл қўйди. У яқинлашиб қолган «2154» номерли трамвайни кўрмай қолди. Натижада ҳайдовчининг ҳар қанча уринишига қарамай, трамвай зарбига учради. Яхшиямки, трамвай тезлиги паст эди. Лекин шунга қарамай, Александра тан жароҳати олиб, клиник касалхонага ётқизилди.

Ҳ. МИРЗАЕВ.

• *Фан—ишлаб чиқаришга*

«ПАХТА» ПРОГРАММАСИ АСОСИДА

Қишлоқ хўжалигида агрохимия хизмати марказий институти Тошкент филиалининг олимлари ишлаб чиққан ҳисоб-китоблар Тошкент области хўжаликларига минерал ва органик ўғитлардан тўла ва оқилона фойдаланишга имкон беради. Институтда «Пахта» такомиллаштирилган программасига мувофиқ, солинадиган ўғит миқдори ҳисоблаб чиқилган. Область хўжаликларида ўтказилган анализлар асосида тупроқнинг тури, унинг механик состави, шўрланиш даражаси, оқар сувлар сатҳи аниқланди. Тупроқ составида фосфор, калий ва бошқа озуқали элементлар борлигига алоҳида аҳамият берилди.

Текшириб чиқилган ҳар бир дала учун институтда электрон ҳисоблаш машинаси ёрдамида «қўлланма» тузилди. Бу эса колхоз ва совхозларга хўжаликка зарур бўлган минерал ўғитнинг аниқ миқдорини кўрсатган ҳолда буюртмани олдиндан расмийлаштиришга имкон беради.

Ўғит солиш тартиби тўғрисидаги қўлланмалар экиш ишларига тайёргарлик авж олиб кетган республиканинг бошқа областларидаги хўжаликларга ҳам юборилмоқда.

(ЎзТАГ).

ҲАР ТЎҒРИДА

ЯНГИ ҲАВО КЕМАСИ

«Хобби» журналининг хабар беришича, Америкадаги самолётсозлик фирмаларидан бирида «Белл ХУ—15» маркали ўзига хос ҳаво кемаси ишлаб чиқарилди. Ҳам вертолёт, ҳам самолёт бўлган бу ноёб машина иккита парракли турбина ёрдамида одатдаги вертолётлар сингари фазога кўтарилиб, тезликни соатига 165 километрга етказиши мумкин, шунингдек, у ёни билан икки ёққа соатига 56 километр, орқага эса — 45 километр тезликда уча олади. Узоқ масофаларга учишга тўғри келса, учувчи машинасининг иккала паррагини оҳиста тушириб самолётга айлантиради-да 560 километр тезликда учиб кетаверади.

Редактор Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

• РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

БОЛАЛАРГА ПОЙАФЗАЛ

Баҳор кунлари учун болаларимизга енгил, қулай ва хушбичим пойафзаллар керак.

Оқ тагчармда, безак берилган қизил рангдаги чиройли ботинкалар уларга ёқади. Бундай ботинкаларни «Ташобувьторг»нинг 10-магазинидан (Луначарское шоссеси) сотиб олиш мумкин.

«ТАШОБУВЬТОРГ».

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ХУШҚОМАТ БЎЛИШНИ ИСТАЙСИЗМИ?

Ҳар қандай ёшда ҳам исталмаган тўлалик пайдо бўлиши мумкин. Аммо, қўйлагингизнинг ярашиб туришини жуда ҳам хоҳлайсиз!

Хушқомат бўлишда сизга белбоғ ёрдам беради.

БЕЛБОҒЛАР эластик қўшилган махсус корсет газламадан тикилади. Улар қулай, пишиқ, баданга мукаммал ёпишиб туради.

Ип-газлама, ипак ва атласдан тикилган, модали фасонлардаги, нафис рангли, нозик тўрсимон ва жимжимадор безакли кенг белбоғлар ва камарларни Марказий универсал магазинда, Бош универсал магазинида, «Чилонзор» савдо марказида, Фрунзе район савдо марказида сотиб олиш мумкин.

Бу буюмларни Белоруссия, Украина, Латвия, Ўзбекистон тикувчилик корхоналари ишлаб чиқарган.

«УЗОПТГАЛАНТЕРЕЯ» Тошкент областлараро базаси.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети 243-граждан авиацияси ремонти заводи қошидаги

121-АВИАРЕМОНТ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1983—84 ЎҚУВ ЙИЛИГА

юқори малакали мутахассислари тайёрлаш учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

учиш аппаратларини йиғувчи-парчинловчи, учиш аппаратларини ремонт қилувчи слесарь, самолёт агрегатлари ремонти бўйича слесарь, учиш аппаратларини жиҳозловчи электр монтажчи, механика-йиғиш ишлари слесари, токарь, газ-электр пайвандчи, авиадвигателлар ремонти бўйича йиғувчи-слесарь.

Ўқиш муддати — 8 синф маълумоти билан — 3 йил; 10-синф маълумоти билан — 1 йил.

Билим юртига Тошкент шаҳри ва бошқа шаҳарларда истиқомат қилувчи 8—10 синф маълумотига эга бўлган 15 ва ундан юқори ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади.

Билим юртини тугатганлар 243-граждан авиацияси авиаремонт заводи, Ўзбекистон граждан авиацияси бўлинмалари ва шаҳарнинг бошқа корхоналарида ишлайдилар.

Завод ишчиларига отпуска даврида самолётга имтиёзли билетлар, шунингдек граждан авиацияси ходимлари фойдаланувчи бошқа имтиёзлар берилади.

Уч йиллик муддат билан ўқиётганлар тўла давлат таъминотида бўладилар ва граждан авиациясининг форма кийими билан таъминланадилар.

Бир йиллик муддат билан ўқиётганлар 68 сўмдан 80 сўмгача стипендия оладилар. Фақат бошқа шаҳардан келганларгина бир йиллик ўқишда ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳога битирганлар граждан авиацияси институти ва техникумларига юбориладилар.

Билим юртига киришни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлик ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан, соғлиғи тўғрисида (286-форма), ота-онасининг иш жойидан справка, 6 та фотосурат (3х4 см), ўқиш жойидан характеристика.

Ҳужжатлар — якшанбадан ташқари ҳар куни 9.00дан 17.00гача қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, авиасозлар шаҳарчаси (25 66, 61, 39, 40, 111-автобусларнинг «АвиагородокГА» бекати, 10-трамвайларнинг «Транспорт институти» бекати). Телефон: 99-96-93, 99-94-50.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

206-ШАҲАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983-84 ўқув йилига

қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

«С» категориясидаги (3-классли) ҳайдовчи ҳуқуқини олиш билан автокранчилик, автомобиллар ремонти бўйича слесарь, бульдозер, скрепер, прицепли грейдер машинисти, сувоқчи-бўёқчи, дурадгор, слесарь-сантехник, электр пайвандчи, электрослесарь.

Ўқиш муддати — 6 ой, 1 йил, 2 йил, 3 йил.

8-10 синф ҳажмида маълумотли, 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар ҳамда Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар қабул қилинадилар.

Машғулотлар группаларнинг комплектланишига кўра ва 1 сентябрдан бошланади.

1 йил муддат билан ўқийдиган слесарь-сантехник, электрослесарь, электр пайвандчи ихтисосидаги ўқувчиларга ойига 65 сўм миқдорида стипендия; қолган ихтисослардаги ўқувчиларга ойига 30 сўмдан стипендия тўланади.

Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида барча ўқувчиларга ишланган иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

3 йил муддат билан ўқийдиган ўқувчилар уч маҳал овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Ўқиш муддати меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртининг барча битирувчилари Тошкентдаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Билим юртига ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак:

директор номига ёзилган ариза, аттестат ёки 8-синфни тугатганлиги тўғрисида гувоҳнома, характеристика, справкалар: медицина (286-формали), турар жойидан; 6 та фотосурат (4х5 см.).

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Октябрь районии, Хуршид кўчаси, 83-уй (44, 47-автобуслар, 10-троллейбуслар; 10, 23, 27-трамвайларнинг «Лабзак» бекати). Телефон 41-38-22.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/II да **Севги ҳақида афсона,** 12/II да **Петр Биринчи,** 13/II да **Этик кийган мушук** (12.00), **Оққуш кўли** (19.30).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/II да **Аризасига кўра,** 12/II да **Нодирабегим,** 13/II да **Бой ила хизматчи** (11, 15.00). **Кузнинг биринчи куни** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/II да **Заҳар ичган даъвогар,** 12/II да **Қиёфалар ёки занжир** (16.00), 13/II да **Хизматингизга тайёрман** (16.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **«Аралаш ҳайвонлар группаси» аттракционининг гастроллари** (19.30).

КИНО

11 ФЕВРАЛДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КРОССВОРД МУХЛИСЛАРИ УЧУН» —**Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«АНГАР—18» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА ИШОНМАЙДИ» — **Мир** (17, 20.00, телефон 91-08-30).

«ОЧИҚ ҚАЛБ» — **С. Раҳимов номли** (16, 18, 20, 22.00, телефон 48-46-71).

«ПАРВОЗДАГИ ЎЛИМ» —**К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 24-22-66), **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07).

«ҚЎШИҚ САДОЛАРИ» —**Санъат саройи** (16.30, 17.15, 19.15, 19.45, телефон 44-21-74), **Нукус** (17,19.30, 21.45, телефон 46-70-69), **Чайка** (16, 18.30, 21.00, телефон 77-06-20), **Дружба** (17, 18, 20, 21.00, телефон 66-15-75).

«МУҚАДДАС ЮР СИРИ» —**Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

12 ФЕВРАЛДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КРОССВОРД МУХЛИСЛАРИ УЧУН» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ЭКИПАЖ» — **Лисунов номли** (11, 14, 17, 20.00, телефон 96-34-02).

«АНГАР-18» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА ИШОНМАЙДИ» — **Мир** (11, 14, 17, 20.00, телефон 91-08-30).

«ОЧИҚ ҚАЛБ» — **С. Раҳимов номли** (16, 18, 20, 22.00, телефон 48-46-71).

«ПАРВОЗДАГИ ЎЛИМ» —**К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 24-22-66), **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07).

«ҚЎШИҚ САДОЛАРИ» —**Санъат саройи** (11, 12, 13.45, 14.30, 16.30, 17.15, 19.15, 19.45, телефон 44-21-74), **Нукус** (12, 14.30, 17, 19.30, 21.45, телефон 46-70-69), **Чайка** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 77-06-20), **Дружба** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21.00, телефон 66-15-75).

«МУҚАДДАС ЮР СИРИ» — **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

30-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисослар бўйича ўрта маълумотга эга бўлган

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

устки кийимларни тайёрловчи-тикувчи, озиқ-овқат ва саноат молларини сотувчи, ўқиш муддати — 6 ой, ошпаз — ўқиш муддати 1 йил.

Билим юртига ўқувчилар имтиҳонсиз қабул қилинади ва уларга ойига 30 сўмдан 70 сўмгача стипендия тўланади. Ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаган меҳнат ҳақининг 33 проценти ўқувчиларга берилади. Ўқиш даври меҳнат стажига киритилади. Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар техникум ва олий ўқув юртларига киришда маълум имтиёзлардан фойдаланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР 1 МАРТДА БОШЛАНАДИ.

Билим юртига киришда қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: билим юрти директори номига ёзилган ариза, паспорт, турар жойидан справка, ота ёки онасининг иш жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, мактабдан характеристика, маълумоти ҳақида гувоҳнома, 4 дона фотосурат.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Қорақамиш 1/2 массиви (42, 43, 43«э», 56, 82-автобуслар ва 27-трамвайнинг «Мактаб» бекати).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ СОВЕТ САВДО ТЕХНИКУМИ

ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда

3 ОЙЛИК

ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

ўрта мактабларнинг 8 ва 10 синфини битирган, савдода ва умумий овқатланиш корхоналарида ишлаётганлар қабул қилинади.

ЎҚИШ 1 МАРТДА БОШЛАНАДИ.

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕС: Тошкент шаҳар, 700059, Шота Руставели кўчаси, 105-уй (7, 24, 28-трамвайлар, 79-автобуснинг «Западная кўчаси» бекати). Телефон 53-61-31.

ТВ

11 ФЕВРАЛЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.45 Мультфильмлар. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Бизнинг болаларимиз». Кинолавҳа. 19.35 «Ленин билан маслаҳатлашиб». Ҳужжатли фильм премьераси. 19.55 «Камалак». Халқ ижодиёти. телевизион программалари халқаро фестивалининг очилишига бағишланган концерт. 21.30 «Время». 22.05 «Покровск» дарвозалари». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 «Покровск дарвозалари». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Оддий нон». Телевизион очерк. 19.05 И. С. Бах. 93-кантата. 19.30 «Саёҳатчилар клуби». 20.30 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Адабий ўқиш» К. Федин. «Илк қувончлар». 21.15 Болалар ўйинчоқлари ҳақида илмий-оммабоп фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Ўрмон қўшиғи». Фильм-балет премьераси.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.40 «Самода юз йўл». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзбектелефильм»). 19.00 «Ташаббускорлар ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар». «Ўзбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси Тошкент машинасозлик заводининг шлифовкачиси Т. Игумнов ва унинг издошлари ҳақида ҳикоя (рус.). 19.30 «Ахборот». (рус.). 19.45 Мақом ижрочилари 1 Республика конкурси ғолибларининг якунловчи концерти. М. Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваториясининг Катта залидан трансляция пайтида ёзиб олинган. 20.30 «Ахборот». 20.50 Мақом ижрочилари 1 Республика конкурси ғолибларининг якунловчи концерти (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Дунё воқеалари». 22.35 Телевидение экранида биринчи марта. «Ўта муҳим топшириқ». Бадиий фильм. 1-серия. 23.45 Янгиликлар.

II

17.50 Кўрсатувлар программаси. 17.55 Абитуриентлар учун. Математика. 18.50 «Муз, қор, спорт». Телефильм. 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Шавкатли меҳнат учун юксак мукофотлар» (рус.). 20.40 «Ўша бахт уйида». Телефильм. 21.00 Аэрофлот кунига. «Парвозлар ердан бошланади» (рус.). 21.30 МТ II.

12 ФЕВРАЛЬ — ШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Спортлото»нинг 7-тиражи. 9.50 «Ота-оналар Сизлар учун». 10.20 «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 10.50 «Оқ айиқлар ватанида». Телевизион ҳужжатли фильм. 11.55 В. Маяковский. Лирика. РСФСР халқ артисти О. Басилашвили ўқийди. 12.35 «Объектив». 13.05 Ф. И. Шаляпин ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 13.15 «1983 йил архитектураси». 14.20 «Камалак». Халқ ижодиёти телевизион программаларининг халқаро фестивали. Монголия. 14.50 «Дунё воқеалари». 15.00 Ж. М. Дамаз. Концертино. 15.15 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 16.10 Рус қўшиқлари ансамблининг концерти. 17.15 Мультфильм. 17.35 Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати.

18.05 Болалар учун фильм. «Ақлингга қойилман». 19.30 «Чин қалбдан». 21.30 «Время». 22.05 Аэрофлот кунига бағишланган санъат усталарининг концерти. Союзлар уйининг колонна залидан олиб кўрсатилади. 23.45 Сув полоси бўйича СССР чемпионати. МДУ — «Динамо» (Олмаота). 00.15 Янгиликлар.

Октябрь райпищеторги коллективи торгнинг кекса ходими, Улуғ Ватан уруши инвалиди

Аълам Гимодиевич ГАРАФУТДИНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») -орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — ГСП Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат. —33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари—32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар —33-29 -70; эълонлар бўлими— 33-81-42; нашриёт диспетчери—32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари— 33-90-50.

11 ФЕВРАЛЬ, 1983 й. Р—07077. Газета Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690.